Cutezătorii

11

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI, 14 MARTIE
1968, ANUL II

SĂPTĂMÎNA PRIMĂVERII: Bucuroși de oaspeți!

Foto: GR. PREPELIȚĂ

Agenția de presă „CUTEZĂTORII“ transmite din Brașov

● **Al 200 000-lea tractor românesc** a părăsit zilele trecute porțile cunoscutei uzine brașovene. De reținut că tractoarele făurite aici pot fi întîlnite nu numai la noi, ci și în peste alte 55 de țări de pe cele cinci continente.

● **Cei mai tineri sportivi din Brașov** s-au întîlnit recent cu trei maeștri emeriți ai sportului (scrimerii Ionel Drîmbă, Tănase Mureșanu și voleibalistul Nicolae Bărbuță). A avut loc un foarte instructiv și educativ schimb de păreri despre modul cum se obține succesul în sportul de performanță.

● În timp ce transmitem, vînătoarea muzicală a «Cerbului de aur» abia s-a încheiat. Cîștigătorii trofeelor: **Jacques Hustin** Belgia, **Josef Laufer**-Cehoslovacia, **Kalinka**-Belgia.

În numărul viitor: portretele laureaților și multe amănunte în legătură cu această atractivă manifestare artistică.

CONCURS Ex-TERRA '68

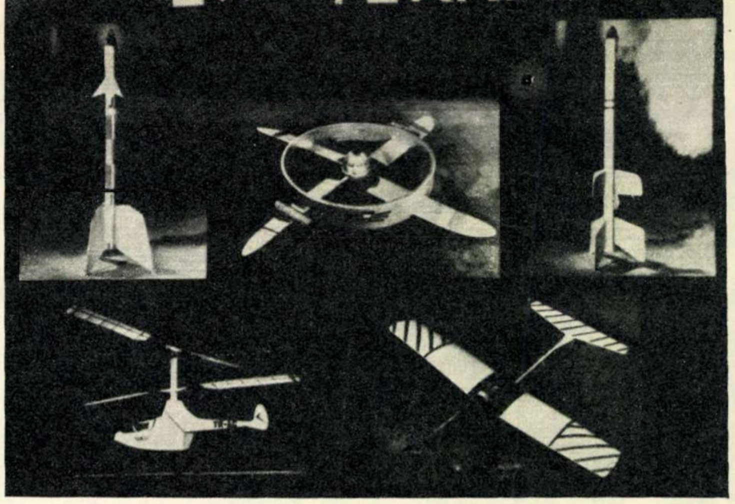

TELEVIZIUNEA ROMÂNĂ INIȚIAZĂ PENTRU VOI UN CICLU DE EMISIUNI-CONCURS **«EX-TERRA '68»**. ÎNDEMÎNAREA ȘI FANTEZIA VOASTRĂ VOR FI SOLICITATE DIN PLIN LA CONSTRUIREA UNOR VARIATE TIPURI DE AERO ȘI RACHETOMODELE. EMISIUNEA DE DESCHIDERE A CONCURSULUI ARE LOC LA **17 MARTIE, ORELE 9,15.** LĂMURIRI SUPLIMENTARE LA TELEFONUL 13 02 81

SPRIJIN DEPLIN EROICULUI POPOR VIETNAMEZ

Unul din evenimentele de seamă ale vieții internaționale din ultima săptămînă a fost desfășurarea la Sofia, în zilele de 6-7 martie, a Consfătuirii Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, consfătuire la care au luat parte delegații la cel mai înalt nivel.

Consfătuirea a adoptat o Declarație cu privire la amenințarea la adresa păcii ca urmare a extinderii agresiunii americane în Vietnam, document în care statele socialiste participante la Tratatul de la Varșovia își afirmă încă o dată, cu toată tăria, profunda lor solidaritate cu lupta eroicului popor vietnamez, grija plină de răspundere pentru soarta păcii în lume. Întreaga activitate a delegației noastre la Consfătuire, condusă de tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al R.S.R., se înscrie pe linia politicii externe a partidului și guvernului nostru, este închinată țelului nobil de slujire a intereselor poporului român, militării active pentru zădărnicirea planurilor agresive ale cercurilor imperialiste, cauzei socialismului și păcii în lume.

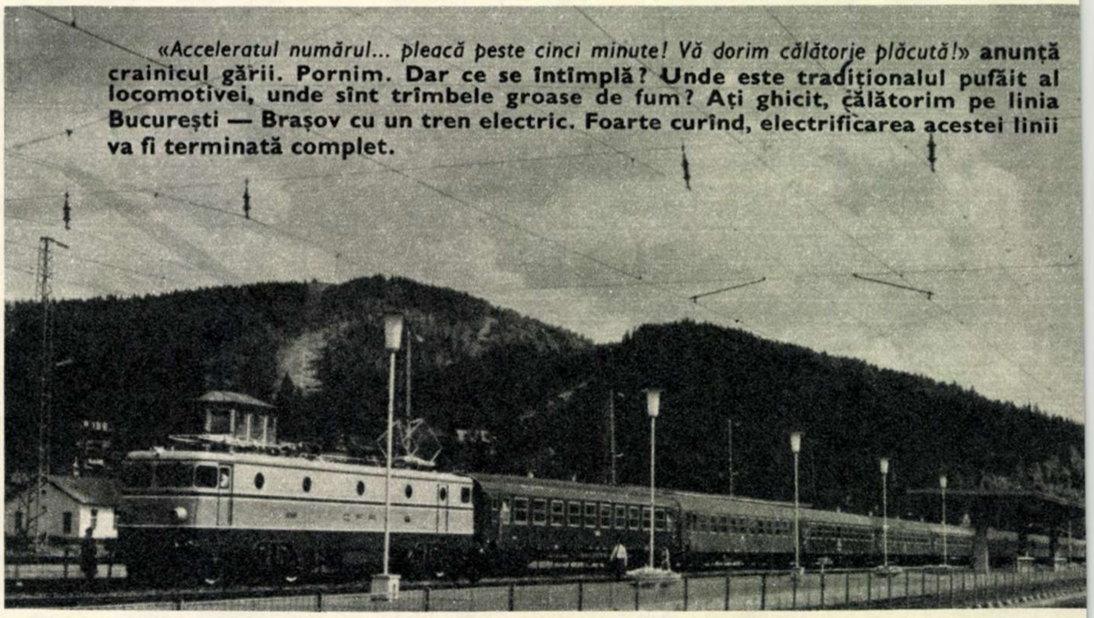

«Acceleratul numărul... pleacă peste cinci minute! Vă dorim călătorie plăcută!» **anunță crainicul gării. Pornim. Dar ce se întîmplă? Unde este tradiționalul pufăit al locomotivei, unde sînt trîmbele groase de fum? Ați ghicit, călătorim pe linia București — Brașov cu un tren electric. Foarte curînd, electrificarea acestei linii va fi terminată complet.**

OGLINDA SĂPTĂMÎNII

În timp ce luptătorii Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de Sud duc lupte grele împotriva agresorilor pentru eliberarea patriei, în lumea întreagă au loc ample manifestări de solidarizare cu lupta dreaptă a poporului vietnamez. *În fotografia* noastră o imagine a demonstrației femeilor japoneze pentru încetarea războiului în Vietnam, pentru pace.

CURAJ

Fumul gros inundă camera. În cîteva locuri chiar se ridică flăcări. Trei copii plîng, țipă. Primejdia de incendiu e din ce în ce mai mare. Dar... în acest moment sosește o școlăriță. Sparge geamul și intră. Scoate copiii afară și cu pături, cu apa ce-o are la îndemînă stinge focul. Unde s-au petrecut toate acestea? În comuna Sînmartin, județul Bihor. Cine este curajoasa? Pioniera Bizubac Violeta, elevă a școlii generale din comună.

Locatarul acestei case vechi de lîngă Porta Soprana (Genova) n-a fost altul decît... Cristofor Columb.

OCOLUL LUMII

într-o pagină

ASTRONOM LA 15 ANI

(pag 12—13)

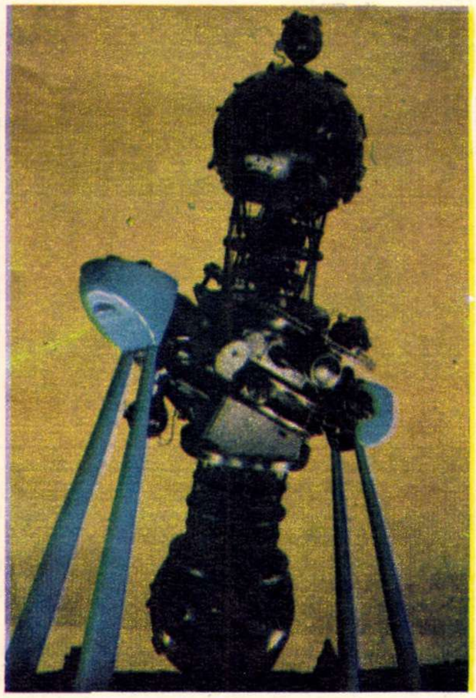

JUNGLA AMAZONIEI

(pag. 8—9)

Vă prezentăm trei noi insigne ale organizației noastre: **insigna de comandant de unitate** *(cu litera C roșie)*, **insigna de comandant de detașament** *(cu litera C albastră) și* **insigna de tabără.**

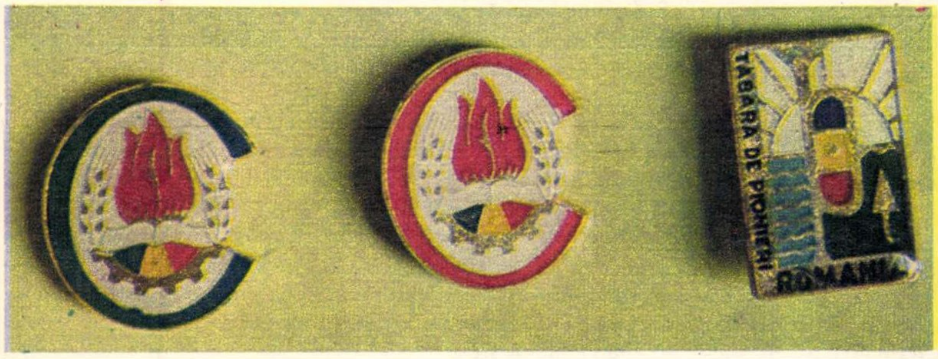

UN TUNEL ÎN FLĂCĂRI? MĂRUNTAIELE PĂMÎNTULUI ÎN ARȘIȚA VULCANILOR? NU. IMAGINEA DIN DREAPTA REPREZINTĂ ARTERA AORTĂ, VĂZUTĂ DIN APROPIEREA INIMII. EXPLORATOR: MARELE FOTOGRAF SUEDEZ **LENNART NILSSON.**

Anchetă realizată de GRAȚIELA VÎNTU

TE-AI SIMȚIT

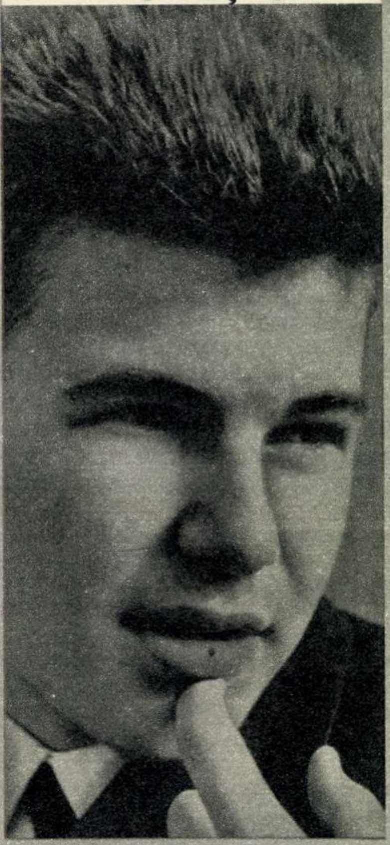

V-ați simțit, în cine știe ce împrejurare, singuri, izolați, prin gîndurile ori prin acțiunile voastre, de toți cei care vă înconjoară, asemenea lui Robinson naufragiat pe o insulă pustie?

Urmăresc cu atenție reacțiile celor patru tineri cărora le pun această întrebare: două fete și doi băieți, elevi în clasa a IX-a C a Liceului nr. 32. După o clipă de surpriză, de parcă aș fi descoperit un secret pe care-l credeau bine tăinuit, convorbirea pornește năvalnică. Ai zice că fiecare atîta aștepta: să se destăinuie.

— O, da — izbucnește Țuți, pe numele ei din catalog: Popescu Natalia — de cîte ori! Singură printre prietene — vă puteți imagina ceva mai rău decît asta? Uneori am pur și simplu impresia că îndată ce-mi spun o părere, se formează o adevărată coaliție: coaliția «anti-Țuți»!

— Și eu m-am simțit izolat de cei pe care-i credeam prietenii mei cei mai buni — mărturisește Dan Popescu. Oare ce ați fi simțit în locul meu: ziceam că am niște prieteni buni, acasă, în cartier. Îi cunoșteam doar din copilărie! Și într-o bună zi se mută, cu părinții, în altă parte și nici măcar «la revedere!» nu vin să-mi zică...

— Eh, dacă mă gîndesc la prieteni, «filozofează» un al treilea interlocutor — Tudor Aderca — vorba epigramei: «De prieteni, ce să spun, /Sînt ca pepenii/ Și deci/ Trebuie să-ncerci cincizeci/ Ca să dai de unul bun»...

Așadar, prietenii. Iată principalul tărîm pe care calcă, singuratici, pașii interlocutorilor mei și e cît pe-aci să încerc să aprofundez subiectul, intrînd în analiza nepotrivirii caracterelor, lipsei de preocupări comune și a altor capitole care fac parte din amplul manual al adevăratei prietenii, dacă cea de-a patra participantă la discuție (Anișoara Racoveanu) n-ar lua ea inițiativa, adresîndu-se celorlalți:

— Ei, de ce vorbiți așa? Știți la fel de bine ca și mine că un prieten adevărat se verifică, doar ați făcut-o și voi. Așa cum, treptat, m-am apropiat eu de Muți și Reta, că am devenit un «trio» proverbial, voi n-aveți prietenii voștri adevărați?

Și-așa aflu, treptat, că, dacă, într-adevăr, coaliția «anti-Țuți» se înfiripă, foarte războinic, cîteodată, ea are loc de exemplu

---

PETRE LUSCALOV

OSTROVUL LUPILOR

ROMAN FOILETON

Omul era ras în cap, ca o bilă, și avea toată fața ciuruită de vărsat.

— «Chioru» o să se bucure c-ai venit să lucrezi la noi... spuse cu un rînjet înspăimîntător cel poreclit «Ciupitu». Îi plac băieții subțiri... Cu carte... A fost greu la pîrnaie, «Prințule»?

— Greu, recunoscu «Prințul», sărind peste bordul remorcherului și așezîndu-se cu grijă în barcă... dar cu băieții ăștia ce treabă aveți?

«Ciupitu» le aruncă celor doi băieți o privire care făcu să le înghețe sîngele în vine.

— Cu gușterii ăștia doi? rînji omul cu fața ciupită de vărsat... L-au dat pe Fredy pe mîna «vînătorului»... și-acum Fredy e mort.

• OSTROVUL LUPILOR • 96

Fața «Prințului» se întunecă.

— Fredy? Păcat!... murmură el. Lucra frumos... Am spart cu el un magazin la Brăila... Ce vremuri de aur, «Ciupitule»... Ce vremuri!

— Mi-amintesc... spuse sec «Ciupitu», făcîndu-i semn Scatiului și lui Babușcă să coboare în barcă... mai repede, mai repede, gușterilor, strigă el apoi, așezîndu-se și apucînd lopețile... și tăceți mîlc... Altfel vă curăț...

Și «Ciupitu» afundă vîslele în apă. Barca porni și se îndepărtă încet, încet de remorcher. Scatiul și Babușcă, cu mîinile legate la spate, se priviră din nou în tăcere.

Înțeleseseră că omul acesta cu fața groaznică îi ducea la «Chioru».

În curînd, remorcherul se pierdu după o salcie, zvîrlind în văzduh o ultimă șuviță de fum negru ce se înșurubă leneș și dispăru în văzduhul încremenit. «Ciupitu» vîslea din ce în ce mai repede în timp ce canalul se îngusta, șerpuind mereu printre trestișuri și ochiuri de apă acoperite de lintiță și de nuferi sălbatici.

Departe, în stufărișurile învăluite în aburi trandafirii, răsunau din cînd în cînd strigătele ciudate și clămpănitul uscat al pelicanilor. Stoluri compacte de rațe sălbatice zburau la răstimpuri scurte deasupra stufului — și-apoi zărind barca săgetau ametitor văzduhul, fîlfîind prelung și ascuțit ca niște proiectile.

Deodată, după un cot al canalului, în fața băieților apăru un mal înalt, acoperit de sălcii bătrîne și pline de scorburi. «Ciupitu» împinse barca într-acolo și în curînd ea se opri cu un scrîșnet ușor în malul nisipos.

— Am ajuns, «Prințule»! spuse cu un zîmbet bizar «Ciupitu», dînd drumul lopeților. Scoțînd de sub fînul din barcă o pușcă militară, sări pe mal... Hai, în flanc cîte unul. Coborîrea!

«Prințul» privi deznădăjduit la bocancii «Ciupitului» care se înfundaseră pe jumătate în mîl...

VREODATĂ SINGUR?

Portrete de ION DANU

cînd Țuți ține cu tot dinadinsul să-și impună nu știu ce punct de vedere în legătură cu... Margareta Pîslaru, că, dacă e adevărat că Dan a fost părăsit în chip destul de jenant pentru amicii lui din copilărie, îl are în schimb pe Radu și toată școala știe că stau alături în bancă, învață împreună, că se distrează la fel, că, în general, sînt un fel de cuplu școlar, la fel de celebru... ca oricare dintre cuplurile celebre. Iar despre Tudor aflu ceva identic — Bogdan se numește «alter-ego»-ul lui. Și tot el îmi spune că, după părerea sa, cel de-al doilea motiv major al singurătății la 15 ani ar fi faptul că, uneori ei, adolescenții, nu găsesc înțelegerea adulților față de planurile legate de alegerea profesiunilor viitoare. «Ai mei vor să mă îndrept către o meserie tehnică — zice — și eu sînt efectiv pasionat de istorie, mai cu seamă de arheologie». «Și părinții mei, tot așa — oftează Țuți, iar eu vreau să urmez la limbi străine — ați auzit de fata aceea care știe 12 limbi? Ce n-aș da să fiu ca ea!»

Și iarăși sînt gata să mă îngrijorez, să mă întreb dacă nu e cazul cumva ca dirigintele să... sau poate că părinții ar trebui ca... (e vorba, nu-i așa, de o chestiune foarte gravă: viitorul unor oameni), cînd Tudor îmi sare în ajutor:

— ...Și cînd am văzut așa, ce mi-am spus: dacă mama și bunicul vor să fac matematică, iar eu — istorie, ce să m-apuc să mă văicăresc pe la colțuri? Un om trebuie să știe cît mai multe, de aceea m-am apucat serios și de matematică și timpul o să hotărască cine are dreptate.

(Poate cuvintele lui Tudor ar merita o discuție mai amănunțită. Nu vi se pare?).

...Îi ascult pe cei patru, pe chipurile cărora cu o clipă înainte se așternuseră umbrele, pledînd acum, cu înflăcărare, unul contra celuilalt cum că: împotriva singurătății «remediul cel mai bun este un prieten autentic, știi»... și: «Ba nu, cel mai bine e să fii stăpîn pe tine și să ai o voință fermă ca să poți duce la capăt tot ce îți propui»... și-mi vine să-l parafrazez pe Topîrceanu: în lumea asta explozivă, tînără, pasionată, înfrumusețată de simțămîntul generos al solidarității, singurătățile nu pot fi altfel decît ca ploile cu soare...

— Ascultă, «Ciupitule», un debarcader mai ca lumea n-aveți?

Celălalt avu un rîs sinistru.

— Lasă fasoanele, «Prințule». Sîntem în Deltă. Să vezi la noapte cînd ți-or tăbăci țînțarii pielea. Sări o dată din barcă, lua-te-ar naiba să te ia! strigă omul cu fața vînătă, îndreptînd pușca spre pieptul «Prințului».

Acesta sări din barcă, se împiedică și căzu ca o pleașcă în mîl. Apoi se ridică de jos, privindu-și îngrozit cămașa înflorată și mîinile pline de mîl negru și unsuros:

— Imbecilul de mine, scînci el. Ce-am lăsat... Ce-am lăsat... Păi, la pușcărie eram un domn. Mă stima toată lumea și...

— Gura! i-o reteză «Ciupitu», sprijinindu-i pe Scatiu și pe Babușcă să coboare din lotcă, și voi doi luați-o înainte!

Cu mîinile legate la spate, Scatiul și Babușcă pătrunseră în umbra întunecoasă a pădurii de sălcii. «Ciupitu», cu pușca în mînă, mergea în fața lor, schimbînd mereu direcția, mergînd în zig-zag printre scorburile sălciilor, vîrîndu-i prin lăstărișuri înalte și dese ca peria. În urma lor venea «Prințul» bodogănind tot timpul, șchiopătînd de un picior și dînd la o parte, cu delicatețe, din vîrful degetelor, crengile care îi ațineau calea. Trecînd printr-un păienjeniș de rădăcini de salcie uscate și încolăcite, Scatiul și Babușcă se pomeniră deodată, în fața unei colibe de pămînt acoperite cu stuf. În loc de ferestre, se căscau niște găuri umplute cu șomoioage de papură, dînd întregii colibe înfățișarea unei căpățîni cu doi ochi mari, bulbucați, ieșiți în afară. În «ușa» pe jumătate dărîmată nu se vedea nimeni. «Ciupitu» îi împinse pe cei doi băieți spre colibă și punînd două degete la gură scoase un fluierat ascuțit și tremurător ca de huhurez. Peste cîteva clipe în ușă apăru un bărbat înalt și bine făcut. Oacheș, cu părul cîrlionțat, cu ochi negri și strălucitori, bărbatul scrută un timp pe «Prinț» și pe cei doi băieți, și-apoi rîse cu poftă. «Prințul» și băieții îl priveau uluiți.

— Ha, ha, ha, spuse el, continuînd să rîdă cu veselie și arătîndu-și dinții albi, strălucitori. V-așteptați ca «Chioru» să fie vreo pocitanie ca «Ciupitu»... un fel de drac șchiop și chior, așa? adăugă el, făcîndu-le semn celor trei să se apropie. Ei bine, eu sînt «Chioru»! Poftiți încoace, domnilor.

Împinși de la spate de «Ciupitu», cei doi băieți se apropiară de «Chioru». Acesta îi cîntări cîteva clipe din privire și-apoi se întoarse zîmbitor spre «Prinț», întinzîndu-i mîna.

— Bine ai venit la noi, «Prințule».

Jenat încă, «Prințul» își șterse mîna murdară de noroi de poalele cămășii, și-apoi i-o întinse.

— Te salut, «Chiorule»... De mult așteptam clipa să te cunosc.

Atunci se întîmplă un lucru neașteptat. Cu o mișcare fulgerătoare «Chioru» înșfăcă mîna «Prințului», îl trase în jos și-apoi, cu palma desfăcută, întinsă, îi aplică o lovitură scurtă în ceafă. «Prințul» căzu fără suflare, ca un sac de cartofi la pămînt. «Chioru» se aplecă și, scoțîndu-i revolverul din buzunar, se adresă «Ciupitului», cu același zîmbet pe buze:

— Ia-i aparatul de radio și leagă-l! Acum șase luni, «Prințul» a murit în infirmeria spitalului, la pușcărie. Cînd s-o trezi o să ne explice el cum de-a reușit să învie, mă interesează și pe mine rețeta asta.

Aplecîndu-se, «Ciupitu» suflecă pantalonii celui care zăcea neînsuflețit la pămînt și scoase, dintr-o teacă de piele fixată pe picior, un mic aparat portativ de radio.

— Am găsit jucăria, spuse acesta ridicîndu-se și întinzînd aparatul. S-au modernizat. Ia te uită cu ce umblă! De altfel, zău c-aș fi jurat că e «Prințul». Mare artist, ăsta!

Scatiul și Babușcă priveau încremeniți spre omul care zăcea neînsuflețit la pămînt, cu fața în jos și brațele larg desfăcute.

«Ciupitu» scoase o sfoară din buzunar și începu să-l lege.

(VA URMA)

ÎN TOATE ȘCOLILE

La 17 martie

Ghițescu Ruxandra, clasa a VI-a
București

CONCURSUL LITERAR AL PIONIERILOR ȘI ȘCOLARILOR

TE-AI PREGĂTIT? ȘI TU POȚI CÎȘTIGA UN PREMIU!

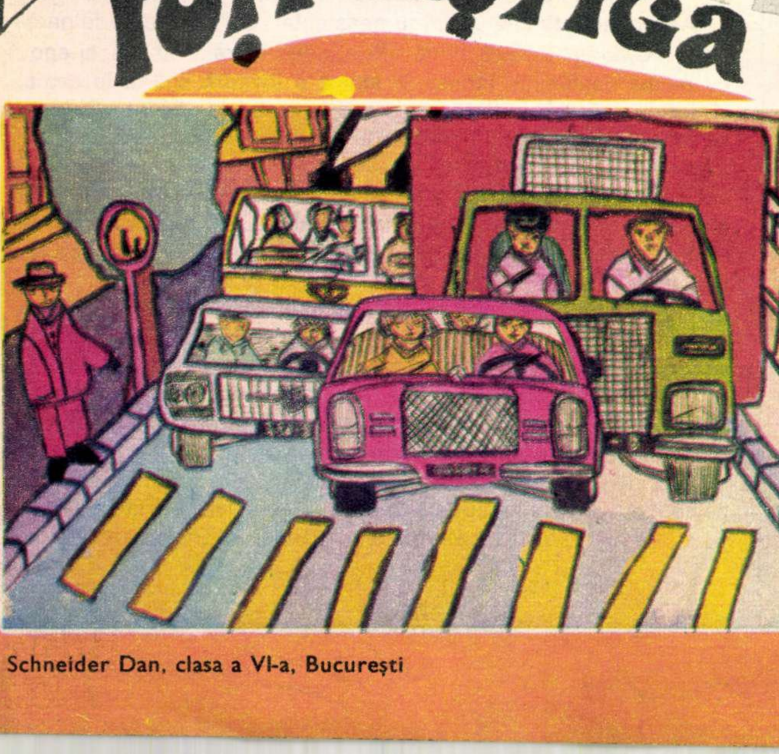

Schneider Dan, clasa a VI-a, București

Muszka Elisabeta, clasa a V-a — Sovata

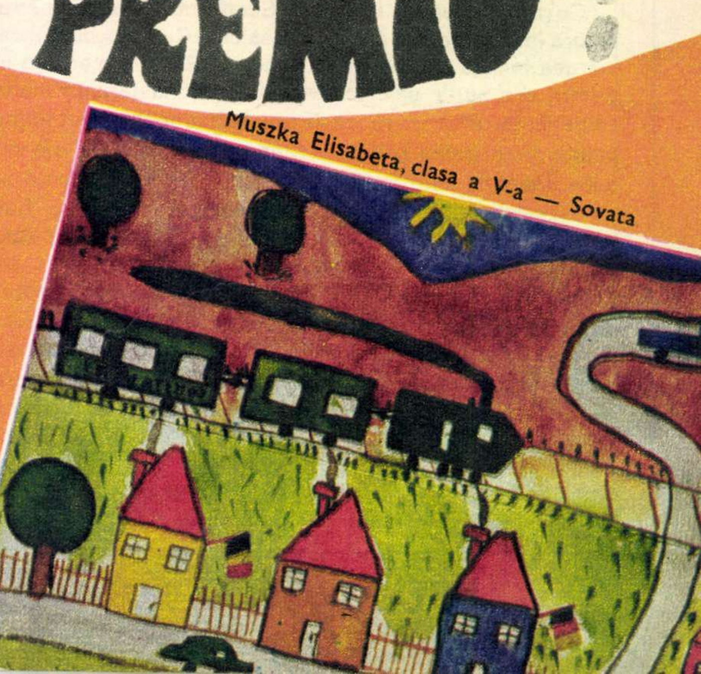

DIALOGUL COSMIC A ÎNCEPUT?

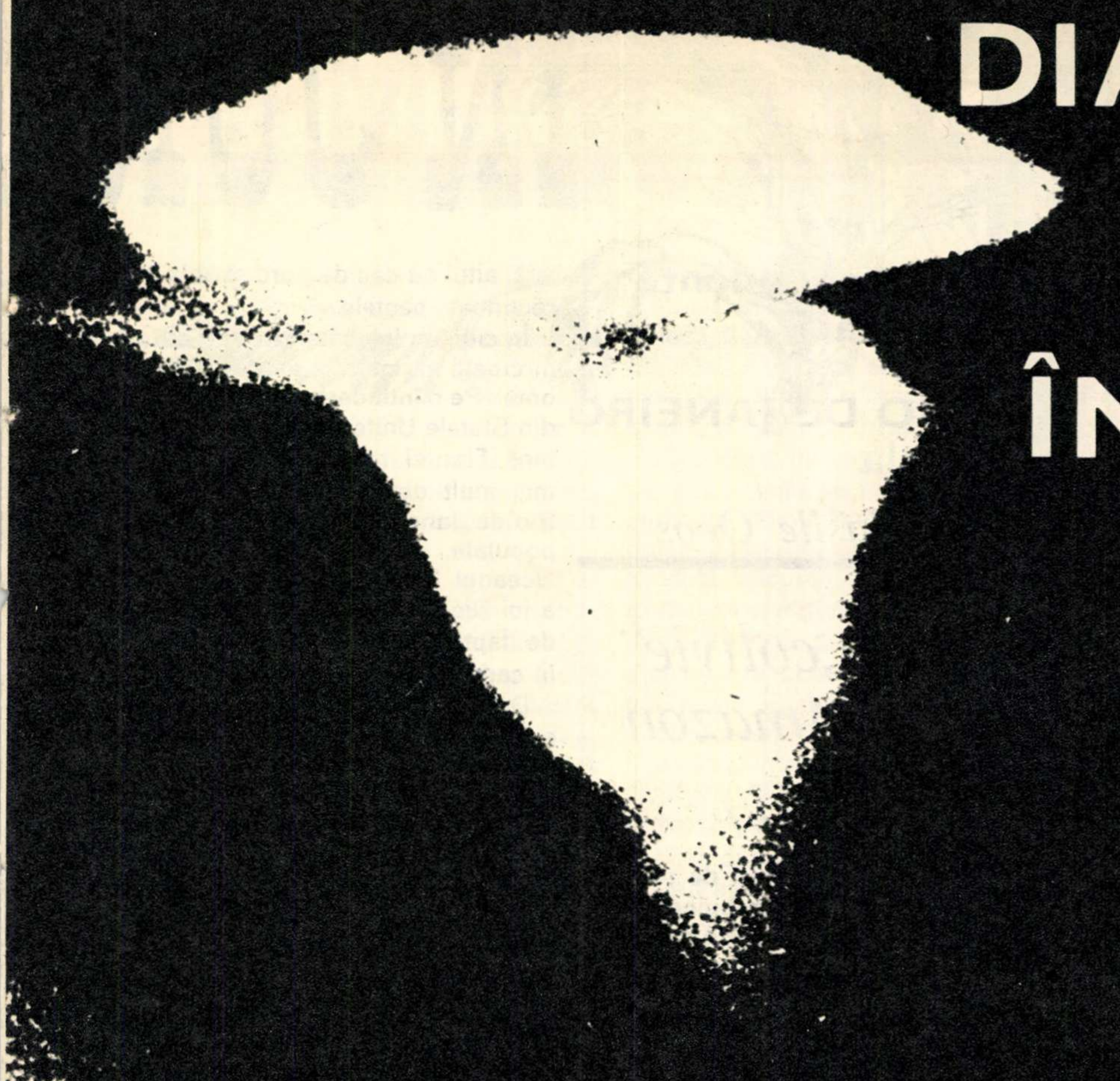

• „Războiul farfuriilor" • 20 de ani de ostilități • 10 147 obiecte zburătoare neidentificate • Iluzii optice și romantism •

Luptele au pornit încă din 1947. Obiectul disputei: misterioasele «farfurii zburătoare» care începuseră să tulbure cerul planetei. De o parte și de alta a baricadei: susținătorii existenței lor fizice și adversarii acestei opinii. După unii Pămîntul forma obiectul unei recunoașteri extraterestre. După alții, o mulțime de oameni sufereau de iluzii optice.

Aceia care considerau că viitorul apropiat va aduce elucidarea problemei s-au înșelat, cel puțin în privința termenului. Timpul n-a făcut decît să dea temei nedumeririlor, sporind unora (și în mod considerabil!) argumentele în favoarea ipotezei celei mai romantice și dînd taberei adverse răgazul de a-și elabora contraargumente. În fața criticii acestora din urmă nici fotografiile cele mai reușite nu rezistă. Pentru a proba caracterul terestru al fenomenului au fost demonstrate numeroase posibilități de a obține imagini perfect asemănătoare «farfuriilor» fie prin măsluirea clișeelor, fie prin descărcări de gaze și alte fenomene fizice absolut pămîntene.

Faptele sînt însă mereu mai numeroase și balanței dreptății i-e tot mai greu să-și păstreze obiectivitatea. Să adăugăm vizionărilor libere, filmărilor și fotografiilor descoperirea urmelor fizice ale unor aterizări și mai ales găsirea de fragmente metalice cu o structură neidentificabilă în Norvegia, aproape de Spitzberg, lîngă Washington și în statul american Virginia, la Campinas (Brazilia) și în Canada.

Argumentele materiale n-au făcut decît să ascută opoziția dintre cele două grupări. Neîncrezătorilor ca prof. William Markowitz de la Universitatea «Marquette», Wisconsin, S.U.A. (*«Existența farfuriilor zburătoare este contrară celor mai elementare legi ale fizicii.»*) le-au dat replica entuziaști fără acoperire, de felul reverendului, de asemeni american, dr. Frank Stranges (*«Am întîlnit un om care spunea că e dintr-o altă lume. El mi-a povestit despre viața de pe Venus, dar nu puteam să verific spusele lui...»*).

Dincolo de aceste extreme, numeroase personalități marcante au luat atitudine față de controversata prezență, recunoscînd-o cel puțin ca problemă. Și dacă opiniile alăturate au fost formulate de-a lungul a douăzeci de ani, ne place să nădăjduim, odată cu toți visătorii, că ziua de mîine va aduce nu numai lumină, ci și împlinirea setei de comunicare cosmică a umanității.

ION CORNELIU

PRO ȘI CONTRA

Farfuriile zburătoare există și cei care le posedă sînt niște umani plecați de pe Pămînt acum 20 000 de ani.

Albert EINSTEIN

Nu-i de loc greșit a socoti farfuriile zburătoare drept fenomene naturale încă neexplicate.

Allan HYNEK
Fizician american

Farfuriile zburătoare există numai în fantezia celor care vor să le vadă.

Dwight EISENHOWER
Fost președinte al Statelor Unite

Cred că este cazul să se ia foarte serios în considerare ipoteza că aceste obiecte insolite constituie o anumită formă de sondă extraterestră.

Prof. James E. McDONALD
Către U THANT, secretar general al O.N.U.

Impresionanta fotografie din această pagină a fost realizată de James Lacci (Pennsylvania, S.U.A.) în noaptea de 25 octombrie 1965. Prelungirea luminoasă a discului zburător a putut fi făcută vizibilă numai cu ajutorul razelor ultraviolete și infraroșii.

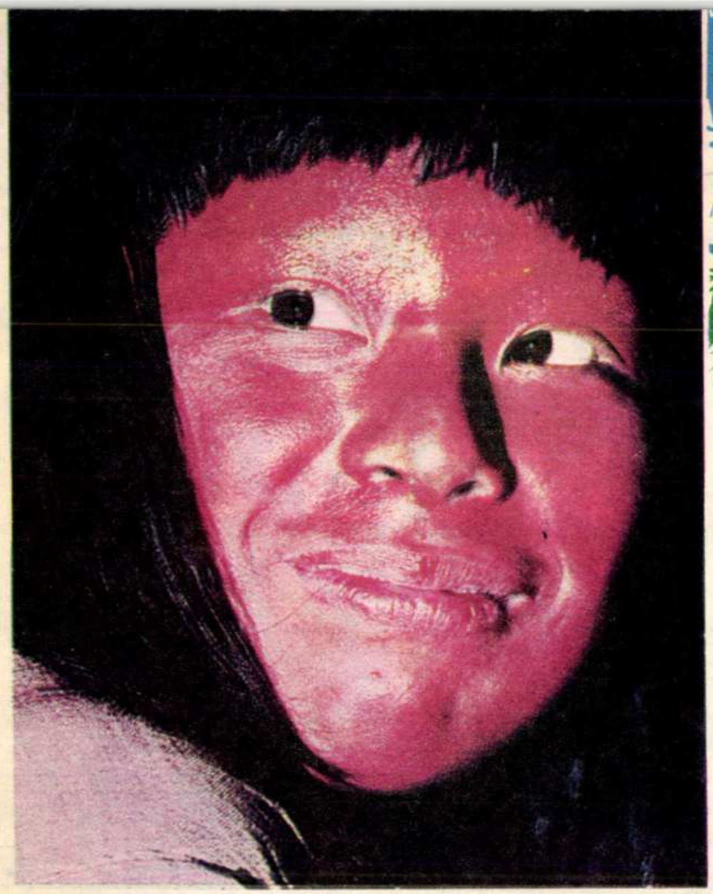

1

IN JUNGLA AMAZONIEI

Corespondență specială din RIO DE JANEIRO de la

Vasile Oros

În „colivie" pe Amazon

(III)

Călătorind în jos pe Amazon într-o ambarcațiune numită ironic prin partea locului «gaiola» (colivie), am putut observa cum pasagerii înainte de a se așeza la masă aruncă în fluviu bucățele de mîncare «pentru spiritele apei». Nu numai mîncare, ci și... bani! «Colivia» în care mă aflam avea imprimat pe ambele laturi, cu vopsea, un nume pretențios: «COURAÇADO» (cuisarat). Altele, cu care ne încrucișam, la fel de bolnave și ponosite, afișau nume ca «Almirante Nelson», «Almirante Tamandaré», (faimos «caudilho» naval în Brazilia), «Floarea Amazoniei» și altele de acest fel.

«Colivia» are două clase: jos se înghesuie pe bancă «caboclos» (țărani din Amazonia) în trăsăturile cărora se amestecă albul cu indianul, iar sus, suspendați în hamacuri de iută, mici negustori, fermieri etc. Particularitatea originală a acestui tip de ambarcațiuni este lipsa desăvîrșită de orariu. Nu știi nici cînd pleci, nici cînd ajungi! Aștepți o ocazie pur și simplu. Opririle sînt fără număr. Cînd undeva pe mal se aude un foc de armă, mașinistul încetinește viteza automat și acostează: e semn că apare un nou pasager care trebuie așteptat să ajungă cu piroga sa de pe vreun canal tainic al apei ascuns de junglă. Acesta își leagă piroga la țărm pentru a o avea la înapoiere și urcă în barca cu motor, căci altfel poate să întîrzie zile întregi pînă să ajungă la cel mai apropiat centru, unde își comercializează produsele muncii: banane, piei de animale sălbatice, păsări pentru împăiat etc. În apropiere de Santarem întîlnesc una din seria de firme prospere care exportă în Statele Unite și în alte țări animale sălbatice și pești tropicali. Pescarii sînt echipați de proprietari cu bărci și plase, marfa trebuind capturată vie. Cea mai mare dificultate este păstrarea peștilor vii în rezervoare cu apă, unde sînt alimentați cu lipitori și crustacee mici cultivate special în acest scop. Numărarea și separarea peștilor după specie cade în seama unui pescar experimentat ce ajunge la o productivitate de peste 30 000 de bucăți pe oră. O dată sortați, peștii sînt introduși în saci de plastic umpluți cu apă și înveliți în cutii de carton pentru a fi trimiși cu avionul în străinătate. Unor specii feroce, cum este «piranha», trebuie să li se administreze calmante, altfel sfîrtecă ambalajul. În afară de «piranha» de lungimea unui lat de mînă, dar înarmat cu dantură de fiară și temperament coleric, (un banc de piranha devorează în cîteva minute un animal, oricît de mare ar fi), Amazonul e populat de două specii gigantice: «pirarucú» și «peștele-vită». Un pirarucú cîntărește în medie 60—70 de kilograme, întîlnindu-se exemplare ce trec de 120 kilograme. Se prinde de obicei cu harponul în sezonul uscat, operația prezentînd riscuri pentru pescar, mai ales cînd e vorba de femele ce-și protejează puii. La primejdie puii se refugiază în gura enormă a mamei și aceasta, în furia ei, e în stare să răstoarne barca pescarului chiar după ce i se implîntă harponul în spinare. Căzut în apă, pescarul are puține șanse să scape de veritabila cavernă dințată a adversarului. Pirarucú e considerat cel mai mare pește de apă dulce din lume. Peștele-vită e de dimensiuni mai mici și numele îi vine de la faptul că are trei straturi de carne de culoare și gust diferite; unul seamănă cu carnea de vită, altul cu cea de porc și abia în al treilea recunoști peștele.

În ciudata lume amazonică, atît de bogată în creații ale naturii, există un mare absent: omul. Pe o întindere echivalentă cu jumătate din Statele Unite, sau cu șapte țări de mărimea Franței trăiește o populație cu ceva mai mult de jumătate din cea a orașului Rio de Janeiro. Evident, există porțiuni mai populate, ca cea cuprinsă între Belém și Oceanul Atlantic, sau în partea inferioară a lui Rio Negro (adică zona Manaus). Sînt de fapt aglomerații demografice modeste în cadrul unui vast «pustiu» uman.

Dacă o călătorie în «gaiola» pe Amazon e un calvar ca durată și monotonie, avionul mic (există și avioane mari, foarte comode) este o aventură. Mă conving de asta zburînd într-un «Mosquito» (țînțarul) spre Belém. La început, totul mergea bine, pînă cînd un «FURACAO» (uragan) a început să zgîlțîie avionul în toate părțile ca pe o jucărie. O repriză de fulgere sfîrtecă întunericul căzut în plină zi. Avionul oscilează, motoarele amuțesc cîteva clipe lăsîndu-ne suspendați, apoi încep să mugească furios. Ușa de la cabina pilotului, deschisă dintr-o dată de șocurile violente, bate, frenetic, în perete. Pasagerii sînt palizi, transpirați. Îmi amintesc de anunțul afișat în sala de așteptare a aeroportului din Sao Luiz, prin care Ministerul aeronauticii obliga toate companiile ce deservesc spațiul amazonic să echipeze avioanele cu «mijloace necesare pentru supraviețuirea în junglă». Cu cîteva săptămîni mai înainte un bimotor ca al nostru a căzut în zona rîului Tapajos. Sosită după cinci zile, echipa de salvare nu a găsit decît schelete.

Belém e cel mai mare centru urban al Amazoniei, situat alături de confluența rîurilor Guama și Pará, la 120 kilometri distanță de Oceanul Atlantic. Ca și Manaus, a cunoscut o epocă de formidabilă dezvoltare atîta timp cît a durat monopolul brazilian al cauciucului. A urmat apoi decadența tot așa de rapidă și numai în ultimul deceniu a început să-și revină.

Orașul te întîmpină cu un aspect civilizat: străzi pavate, clădiri moderne (inclusiv unele tentative de zgîrie-nori mai modești), parcuri și piețe îngrijite etc. de nici nu-ți vine să crezi că te afli tot în Amazonia. Ca mare port și centru comercial, situat în apropierea unui labirint de insule și canale — Belém rămîne încă un paradis al contrabandei. Se face contrabandă cu cele mai diferite produse. De la elegantele limuzine americane pînă la cărți de joc sau sandale.

Mi-a fost dat la Belém să înregistrez încă o decepție trecătoare cu barcagiii de ocazie. Mă înțeleg cu unul să mă ducă într-o după-amiază să vizitez o insulă-paradis al crocodililor, șerpilor și păsărilor — loc populat cîndva de o interesantă civilizație indiană, ale cărei urme se mai văd în obiectele de ceramică. Omul meu, un bărbat vînjos, pe nume Joaquim Caldeira, tată a 11 copii, acceptă bucuros, încasează avansul (asta aveam să o regret) și apoi întîrzie două ore într-o bodegă din apropierea cheiului. La plecare era cherchelit bine. Îmi spune că mă poate duce și la capătul pămîntului, dacă doresc. După o bucată de drum s-a lăsat întunericul, barcagiul a devenit inutilizabil și a trebuit să-l aștept să tragă un somn în barcă pentru ca să poată să mă readucă la chei, după miezul nopții. Om cumsecade, a ținut să-mi compenseze într-un fel prejudiciul și în ziua următoare, pe lîngă că nu a pretins nici un supliment, mi-a mai făcut și o reducere la preț.

— Acontece, Senhor (se întîmplă, domnule), îmi spune el jenat, trăgîndu-și pe ceafă pălăria de paie cu boruri largi, terminate cu o dungă de paie despletite, varianta amazonică a unui «Sombrero».

1. Această femeie din tribul Suiá *nu-și ascunde încîntarea pentru reușitul machiaj pe care și l-a făcut cu ajutorul substanței numite «rucou», un suc de plante anume preparat.*

2. «Costumul» de sărbătoare al dansatorului indian din fotografia noastră, deși alcătuit mai ales din tatuaje, pretinde din partea creatorului o măiestrie deloc neglijabilă.

3. Armele diferitelor triburi nu pot fi confundate între ele. Parcurgînd imaginea noastră de sus în jos, puteți recunoaște săgeata pentru pescuit și vînat a tribului Tupuka *de pe* Rio Waupés, *săgeata pe care bărbații tribului* Itojipuna *de pe rîul* Madeiera *o arborează cu prilejuri festive și pe cele destinate pescuitului, vînatului și respectiv zilelor de sărbătoare de către indienii din tribul* Cachinaña *de pe* Rio Negro.

2

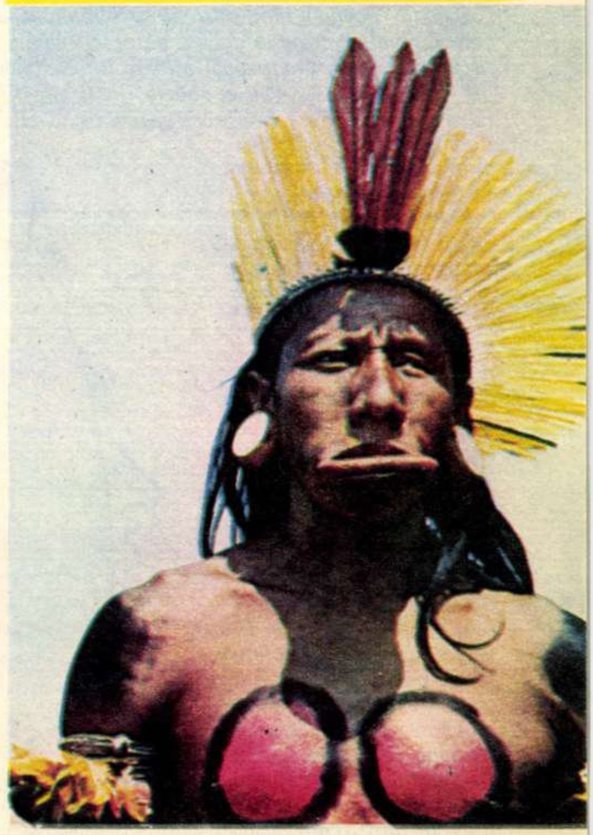

3

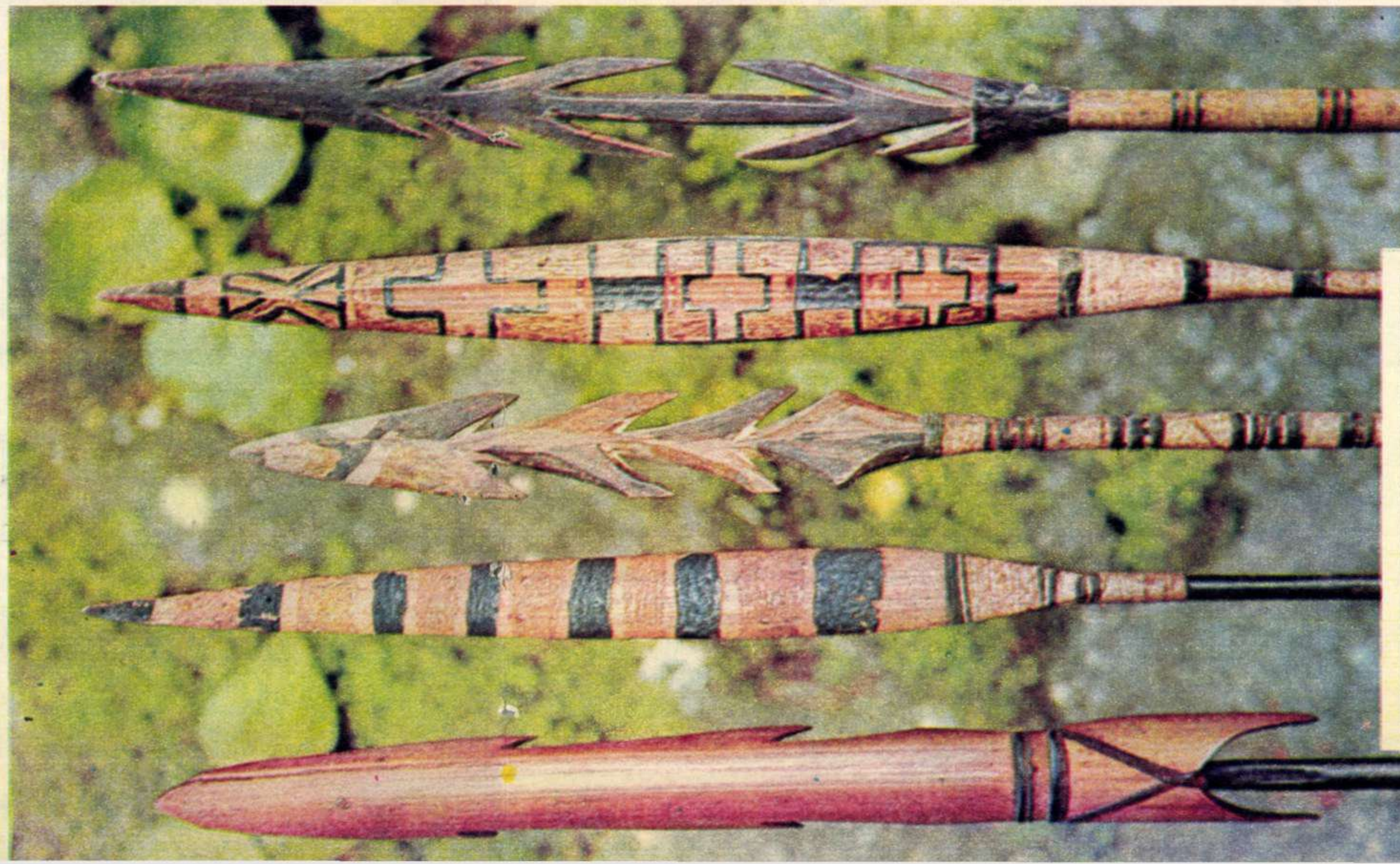

O altă primăvară

Închid ochii și mă văd într-o altă primăvară, cînd mama îmi spunea mereu că sînt o ființă tare dificilă și eu n-o înțelegeam, pentru că eram abia în clasa a șaptea și voiam tare mult să mă fac actriță. Îmi adunasem o adevărată trupă și ne jucam de-a teatrul. Și ne plăcea jocul acela. Mai ales mie. Mă amăgeam, închipuindu-mi cum într-o bună zi am să apar pe scenă și-o să spun monologul Ladyei Milford și toată lumea o să plîngă și-o să aplaude pînă la extenuare, întrebîndu-se:

— Cine, cine e această formidabilă actriță? Și așa așteptam de la o zi la alta minunea, plecînd de la școală pe malul Bistriței și privind apa și plopii cu frunzele lor lucitoare, stăteam așa și mă imaginam într-o lume de basm.

Cam în același timp aflu că s-a înființat un cerc dramatic, condus de un actor adevărat, și m-am dus la el. L-am rugat atît de tulburător să mă lase să spun și eu o poezie, încît și-a luat ochelarii de pe nas, m-a privit și n-a rîs.

— Să te aud cum reciți, mi-a spus și a continuat să fie foarte serios.

Eram într-o încăpere mică, sufocată de birouri și scaune inutile. Ședeam dreaptă în fața lui, îmbrăcată într-o rochiță roz mai scurtă de genunchi și în picioare aveam niște sandale enorme. Mă uitam la mîini disperată, că nu-mi aminteam nimic și dintr-o dată observ că mi se desfăcuse o curea la una din sandale și uitînd unde mă aflu m-am aplecat și-am încheiat-o. Și atunci aud în spatele meu un rîs nestăpînit și m-am întors. Mă văzuse un băiat și continua să rîdă acoperindu-mă cu hohotele lui. Am fugit imediat și de rușine începusem să plîng pe stradă. Și într-un urlet de copil bătut, de ți se rupea inima de jalea mea, am ținut-o pînă acasă. Și la toate întrebările care mi se puneau răspundeam cu aceleași cuvinte:

— Sînt cea mai nenorocită ființă din lume. M-am încuiat în camera mea și-am aruncat rochița de pe mine. Rochița mea roz și sandalele. Le-am aruncat într-un sertar, unde mai aveam o mulțime de alte lucruri rămase de la diferite vîrste. Dar cel mai rău îmi părea după rochița roz. Seara, cînd a venit trupa să ne jucăm de-a actorii, am spus cu o față suferindă:

— De azi nu ne mai jucăm de-a nimic, nu mai vreau.

Și Felicia, o fetiță durdulie pe care maică-sa o chinuia cumplit să cînte la pian, m-a aprobat imediat, completînd:

— Sîntem prea mari ca să ne mai prostim ca niște ținci.

De atunci mă simțeam un om mare și mă plimbam singură prin parcul de lîngă gară, pentru că-mi plăceau trenurile care veneau și plecau, ducînd cu ele oameni c-o altă lume, și mai ales cu bilete de călători în buzunare. Tare mai voiam să plec și eu, undeva aiurea, dar mama nu mă lăsa, pentru că tot mă mai considera o fetiță cu sandale și fără minte. Și eu știam că n-are dreptate, dar n-o contraziceam pentru că oricum era mai mare decît mine și o iubeam pentru că era mama. Într-o după-amiază, stăteam pe-o bancă și căscam gura la mîinile fluturînde din geamurile trenului, cînd aud un rîs grozav lîngă mine. Am tresărit și mi-am ascuns obrajii roșii în palme.

— Ei, ne mai facem actriță? a spus și eu voiam să fug, dar simțeam că sînt prinsă în cuie.

— Vrei să fim prieteni? a întrebat și nu mai rîdea, dar eu nu înțelegeam prea bine ce înseamnă asta și bănuiam numai că e sincer: Și că nu se putea să nu fie sincer cineva care spunea asemenea cuvinte.

— Nu zici nimic? întreba și aștepta și eu tot nu știam dacă trebuie să stau sau să fug, și-atunci tot el spuse:

— Pe mine mă cheamă Mihai, și-aș vrea să fac pantofi și sandale pentru toată lumea. Inclusiv pentru tine. Și în timpul liber să fiu actor. Îmi place grozav. Și chiar vreau să mă fac un actor adevărat.

Pe urmă mi s-a dezghețat și mie limba și ne-am spus o groază de nimicuri, printre altele, că din cauza lui mi-am aruncat sandalele. De rochiță n-am amintit nimic, că și așa o ținea el minte.

Cînd am ajuns la poartă era destul de tîrziu. De la ușă se auzea vocea dirigintei noastre care se plîngea că nu mai învăț, că lipsesc și răspund obraznic și nici un profesor nu se mai înțelege cu mine. Și inima-mi bătea ca un șoarece mic, mic de tot, mai ales cînd o întrebă pe mama cu glasul ei de bas:

— Cum e posibil ca la vîrsta ei să fie așa de neascultătoare? Să nu vă pară rău dacă rămîne repetentă.

— Știți, o aud pe mama, e un copil mai dificil. Întotdeauna a fost așa, nici eu n-am ce-i face.

Niciodată n-am iubit-o atît de mult pe mama, ca atunci. M-am strecurat în camera mea ca un hoț, și mă gîndeam, mă tot gîndeam cum să-i arăt mamei că și eu sînt bună și-mi chinuiam mintea în fel și chip, încît n-am auzit cînd a plecat tovarășa dirigintă. Dar am simțit-o parcă pe mama deschizînd ușa și uitîndu-se înăuntru și nici măcar nu respiram. Pe urmă am știut precis că plînge și m-am dus repede la ea.

O strîngeam în brațe miorlăind:

— Mamă, te rog, iartă-mă. Iartă-mă! Zău! N-o să te mai supăr niciodată.

Și-ntr-un elan de supușenie, i-am sărutat mîna și ea a început să rîdă și să mă mîngîie pe păr. Și eu mă bucuram de plăcerea ei și ne-am dus în bucătărie să mîncăm pesmeți cu ceai și unt. Cînd a venit tata, ne-a găsit uitîndu-ne una la alta și-am crezut c-o să-i spună și lui despre tot ce-a fost. Dar nu. L-a întrebat pur și simplu:

— Vrei să mănînci și tu?

Am priceput că rămînea o taină a noastră. De asta am devenit peste noapte un școlar serios și nu i-am mai ascuns nimic. Și cu toată părerea mea de rău și rușine i-am povestit de Mihai, așteptînd chiar să mă pedepsească. Dar spre marea mea uimire ea a spus:

— Vreau să-l cunosc și eu și dacă e un băiat cuminte n-am nimic împotrivă. Și cu asta m-a dat gata. Mă lăudam prin toate părțile că nimeni n-are o mamă ca a mea.

Și așa, într-o după-amiază, stăteam toți trei la o măsuță joasă în grădină și tăceam. Tăceam pentru că mai înainte vorbisem mult, ca și cum ar fi trebuit să împărțim totul între noi. Orele se depănau încet, soarele nu se mai vedea. Și deodată Mihai se ridică în picioare, vru să spună ceva, și-și duse mîna la gît de emoție, și nu știu de ce dar, n-a mai spus nimic. Mama nu era nici veselă, nici tristă, a oftat un pic și-a zis:

— Copii, s-a făcut tîrziu.

M-am uitat întîi la Mihai lung și pe urmă am fugit. Am fugit ca să nu-l mai văd. Și dintr-o dată mi-am adus aminte de rochița mea roz și mi-a părut și mai rău c-am aruncat-o. Poate trebuia s-o mai port. Măcar așa, că-mi era dragă. M-am încuiat în camera mea și-am început s-o caut, deși acum știam. Știam că era tîrziu pentru că rochița dispăruse.

ELENA GHIRVU

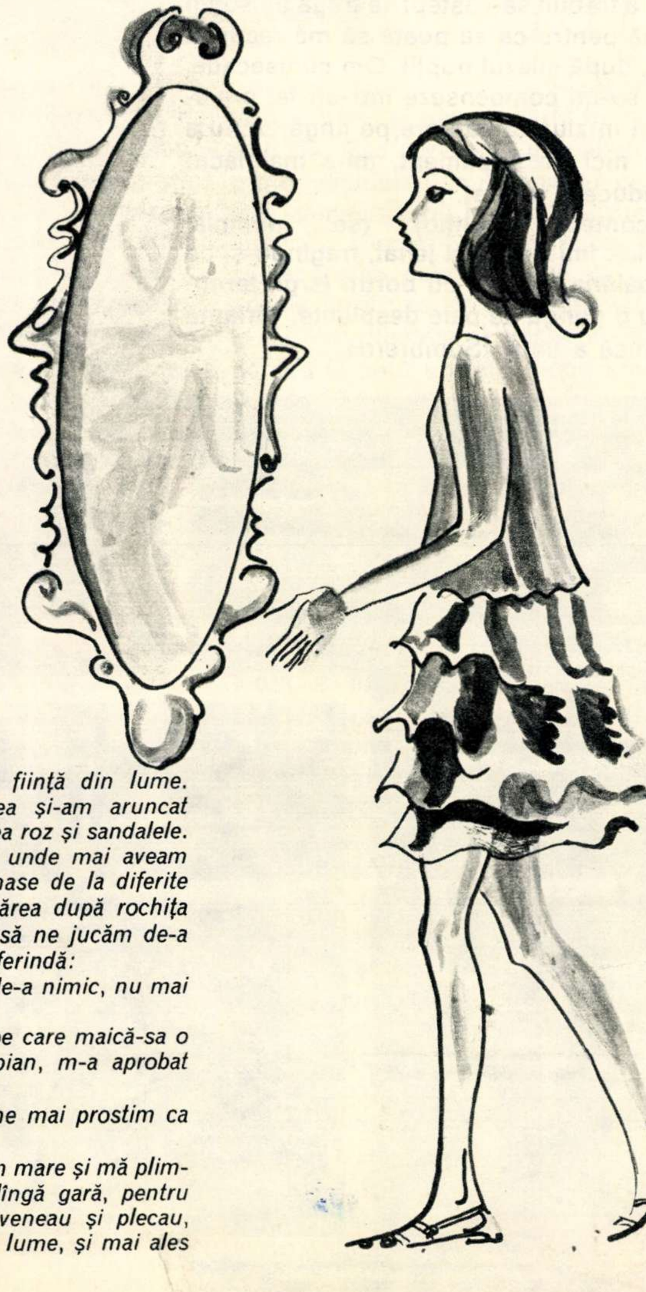

Desen: **ADINA ȚUCULESCU**

MON-SIEUR SKI

Înconjurat de colegi, asaltat de gazetari,idolatrizat de public și văzut de șase sute de milioane de telespectatori (că ne ajunsese Grenoble-ul și Chamrousse-ul mai aproape ca Snagovul și Chitila!) băiatul acesta era, totuși, îngrozitor de singur. Revistele îi spuneau «Monsieur Ski» și «King Killy», dar în camera sa *domnul* și *regele*, scăpat de obiectivele fotografice, se trîntea plebeu pe pat cu brațele sub cap. Era singur pentru că avea cel mai teribil adversar: propria-i faimă. Campion al lumii și medaliat cu aur în urma fantasticei coborîri pe calea lactee a pîrtiei Casserousse, trebuia să se depășească pe sine însuși în probele de slalom uriaș și de slalom special. Francezii voiau de la el totul, adică trei medalii de aur. Succesele de pînă acum fuseseră strălucite, dar o dată cu ele veniseră orgoliul și oboseala. Ceilalți concurenți știau asta, și-și ceruiau cu nădejde schiurile. În tribună zîmbea Toni Seiler, unicul om care cîștigase vreodată toate cele trei medalii de aur ale probelor alpine. In singurătatea sa, Jean-Claude contempla cu îndîrjire altă imagine decît a «Regelui munților»: aceea a unui simplu băiat de 24 de ani. O vară întreagă, el colindă munții căutînd un petic de zăpadă pe care să se antreneze; orbit de sudoare, urcă pe bicicletă pante abrupte; ocolind stațiunile gălăgioase, își alege, pentru odihnă, o cabană modestă dintr-un pustiu alpin. Și poate gîndea: «Acesta sînt eu!» A venit slalomul uriaș. L-a cîștigat, pasărea gloriei a poposit din nou pe umerii lui, dar Jean-Claude n-a vrut s-o vadă. Și iată ultima probă: slalomul special. O zi topită în cețuri groase. Dar pentru Killy și pentru patria lui a ieșit soarele celei de a treia medalii de aur în probele alpine.

Nu trec nici trei săptămîni și titlurile îi sînt contestate pentru încălcarea regulilor amatorismului în sport. Susținătorii îl apără și mai fervent. Adversarii îl acuză. Pentru noi însă Jean-Claude Killy rămîne omul care și-a învins propriile sale limite.

Ovidiu ZOTTA

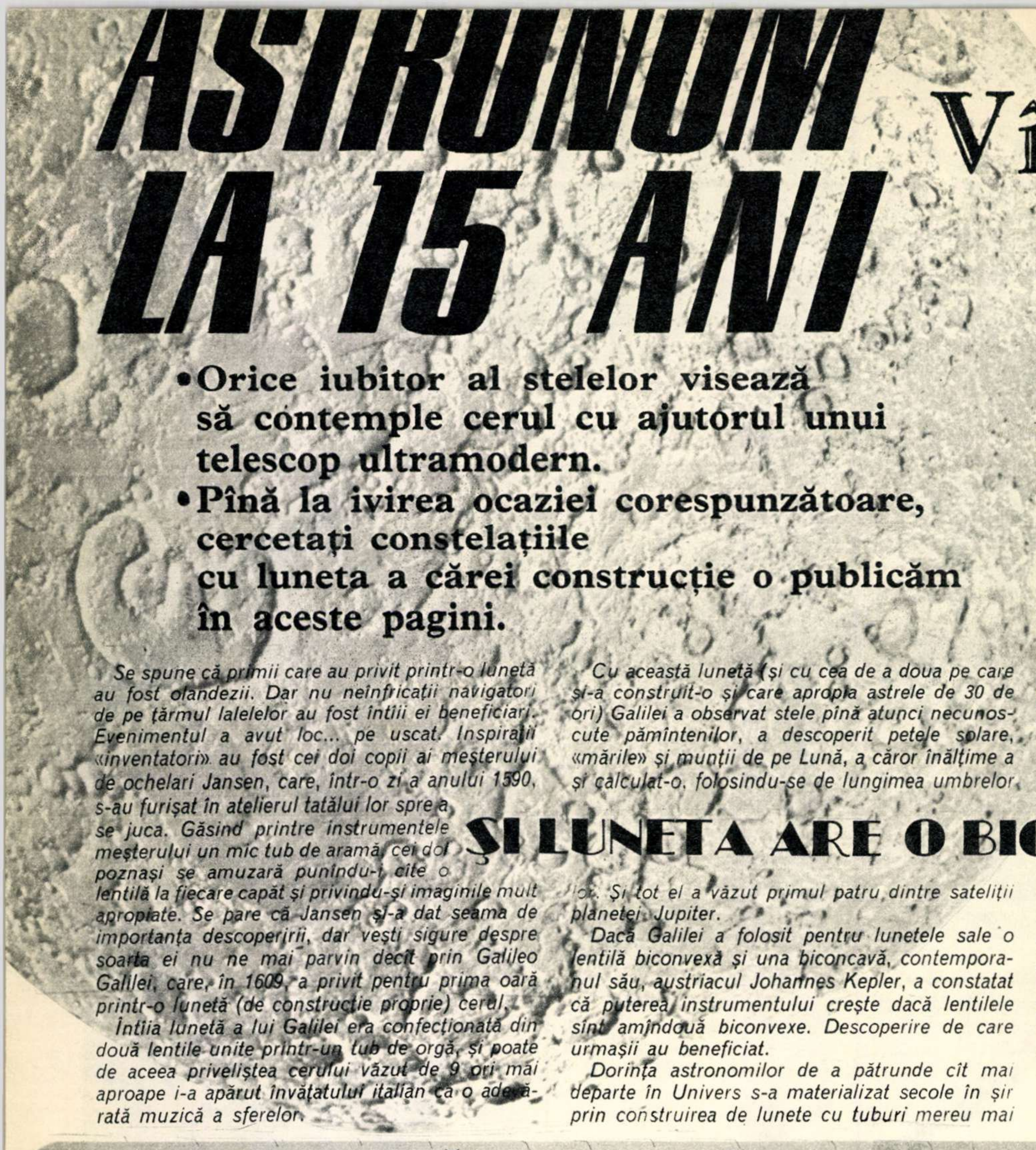

ASTRONOM LA 15 ANI

- **Orice iubitor al stelelor visează să contemple cerul cu ajutorul unui telescop ultramodern.**
- **Pînă la ivirea ocaziei corespunzătoare, cercetați constelațiile cu luneta a cărei construcție o publicăm în aceste pagini.**

Vînătorii d

La 24 iulie 1790, orele 9 seara, locuitorii unui sat din regiunea gasconă a Franței au asistat la căderea unui meteorit. Trimițînd Academiei Franceze relatarea întîmplării, în loc să primească mulțumirile cuvenite pentru că au contribuit la progresul științei, li s-a răspuns că fără îndoială s-au înșelat, deoarece «pietrele nu pot să cadă din cer». Pe viitor, cînd vor observa un fenomen al naturii, să fie mai atenți!

Desigur, această întîmplare aparține unei perioade depășite atît ca mentalitate, cît și ca nivel de cunoștințe cosmogonice. Astăzi, foarte numeroși astronomi amatori desfășoară o activitate rodnică, ajutînd marile observatoare astronomice în «urmărirea cerului». Mulți dintre ei au descoperit comete, asteroizi sau chiar stele, au urmărit căderea meteoriților și a bolizilor, evoluția cometelor etc. O parte din cele 18 comete descoperite în perioada 1946—1959 de «vînătorii de comete» cehoslovaci s-a datorat

ŞI LUNETA ARE O BIOGRAFIE

Se spune că primii care au privit printr-o lunetă au fost olandezii. Dar nu neînfricații navigatori de pe țărmul lalelelor au fost întîii ei beneficiari. Evenimentul a avut loc... pe uscat. Inspirații «inventatori» au fost cei doi copii ai meșterului de ochelari Jansen, care, într-o zi a anului 1590, s-au furișat în atelierul tatălui lor spre a se juca. Găsind printre instrumentele meșterului un mic tub de aramă, cei doi poznași se amuzară punîndu-i cîte o lentilă la fiecare capăt și privindu-și imaginile mult apropiate. Se pare că Jansen și-a dat seama de importanța descoperirii, dar vești sigure despre soarta ei nu ne mai parvin decît prin Galileo Galilei, care, în 1609, a privit pentru prima oară printr-o lunetă (de construcție proprie) cerul.

Întîia lunetă a lui Galilei era confecționată din două lentile unite printr-un tub de orgă, și poate de aceea priveliștea cerului văzut de 9 ori mai aproape i-a apărut învățatului italian ca o adevărată muzică a sferelor.

Cu această lunetă (și cu cea de a doua pe care și-a construit-o și care apropia astrele de 30 de ori) Galilei a observat stele pînă atunci necunoscute pămîntenilor, a descoperit petele solare, «mările» și munții de pe Lună, a căror înălțime a și calculat-o, folosindu-se de lungimea umbrelor. Și tot el a văzut primul patru dintre sateliții planetei Jupiter.

Dacă Galilei a folosit pentru lunetele sale o lentilă biconvexă și una biconcavă, contemporanul său, austriacul Johannes Kepler, a constatat că puterea instrumentului crește dacă lentilele sînt amîndouă biconvexe. Descoperire de care urmașii au beneficiat.

Dorința astronomilor de a pătrunde cît mai departe în Univers s-a materializat secole în șir prin construirea de lunete cu tuburi mereu mai lungi. Unele au depășit 70 m lungime, ceea ce nu a fost lesne de înfăptuit. Cu o asemenea instalație greoaie francezul J.D. Cassini a descoperit în 1671—1672 doi dintre sateliții lui Saturn.

Timpul i-a învățat însă pe constructorii de instrumente optice să îmbunătățească luneta folosind obiective formate din mai multe lentile, așa cum i-a obligat să afle mijloacele pentru a elimina irizarea imaginilor. Noi forme de lentile, materiale superioare, o șlefuire mult mai atentă au perfecționat mereu instrumentul destinat explorării cosmosului fără părăsirea Pămîntului. Tehnica modernă a permis construirea unor obiective cu diametrul de 1 m. Acești gigantici ochi ai Pămîntului, alături de celelalte mijloace contemporane, «spionează» în fiecare noapte nesfîrșitul cerului.

PETRE BARBU

CONSTRUIȚI-VĂ O LUNETĂ • CONSTRUIȚI-VĂ O LUNET

O lunetă astronomică este formată dintr-o lentilă îndreptată către obiectul de observat, numită *obiectiv*, și un sistem de lentile, sau chiar o singură lentilă mai mică prin care privește ochiul, numită *ocular*.

Pentru o bună stabilitate este bine ca luneta să fie fixată pe un trepied care să-i permită deplasarea în orice direcție.

Așa cum se observă în figura I, luneta noastră se compune dintr-un tub 1, două inele 2 cu care se fixează obiectivul, alte două inele 3 care susțin tubul portocularului 4. Prin el se poate deplasa tubul ocularului 5 ce conține inelele 6 și 7 de fixare a lentilei ocularului, precum și diafragma 8.

Ca obiectiv veți utiliza o lentilă de ochelari biconvexă sau plan-convexă de 1 dioptrie. Ea are distanța focală de 100 cm, iar lentila ocularului va avea distanța focală de 4—5 cm. Calculul puterii de apropiere se face împărțind distanța focală a obiectivului la distanța focală a ocularului. Lentilele vor fi circulare, nu de forma ramei ochelarului, și vi le veți cumpăra de la magazinele «Centrofarm».

Dimensiunile tuburilor 1.4 și 5 le aveți în figura II. Dacă nu le puteți procura, le veți executa din hîrtie poroasă de ambalaj sau chiar ziar, prin înfășurare pe cîte un sul din lemn ce a fost mai întîi uns cu ulei. Înainte de înfășurare, muiați hîrtia într-o soluție de clei cu apă sau făină fiartă în apă și cu puțin clei. Tuburile pot avea și alte diametre, fiind în funcție de mărimea lentilelor utilizate. Inelele 2, 3, 6 și 7 le veți confecționa din placaj prin tăie-

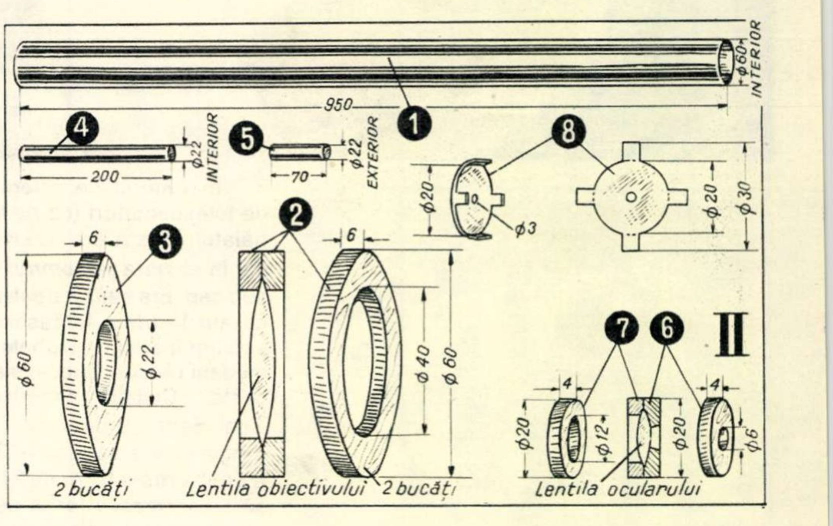

II

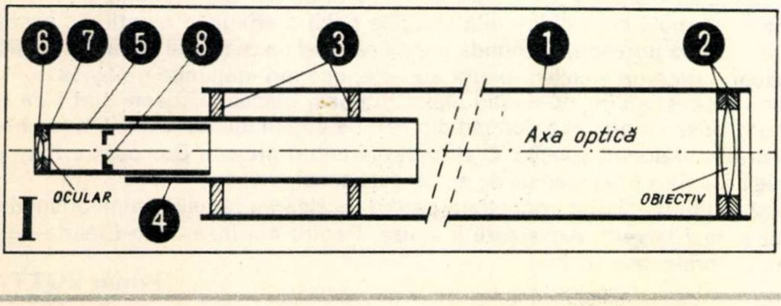

I

comete

astronomilor amatori. Tot amator, astronomul român Victor Daimaca este cunoscut pentru descoperirea a două comete care îi poartă numele și care au putut fi omologate de organele internaționale ca urmare a calculării orbitelor lor în țara noastră, la Observatorul astronomic al Academiei.

Înregistrarea căderii pe Pămînt a bolizilor (meteoriți de mari dimensiuni) sau a fragmentelor de asteroizi (mici planete care în majoritate evoluează pe orbite între Marte și Jupiter) constituie o activitate în care astronomii amatori și-au cîștigat merite incontestabile. Este considerată o întîmplare fericită faptul că în ziua de 12 februarie 1947 pictorul astronom amator Medvedev se găsea în orașul sovietic Sihote-Alinsk din Extremul Orient. El a înregistrat fidel, într-o pictură devenită apoi document științific, căderea la ora 10 și 36 de minute a unui bolid avînd o coadă multicoloră și care a străbătut cerul luminînd orbitor.

Astronomii amatori și-au adus contribuția și în ceea ce privește descoperirea altor corpuri cerești; în anul 1803, medicul astronom amator Olbers a descoperit asteroidul Pallas, iar în februarie 1901, astronomul amator A. A. Boriseak, elev de liceu din Kiev, a observat pentru prima dată, în Constelația lui Perseu, o nouă stea.

Foarte importante au fost observațiile efectuate de astronomii amatori asupra strălucitoarei stele nove apărute în 1960 în Constelația lui Hercule, precum și a numeroaselor eclipse de Soare sau Lună.

În țara noastră, tinerii care sînt pasionați de problemele astronomice, astronautice sau cosmogonice pot deveni membri ai Asociației «Prietenii cosmosului», al cărei scop este tocmai ridicarea nivelului cunoștințelor de specialitate, precum și pregătirea în vederea practicării nobilei și interesantei preocupări de «scrutător al cerului».

FLORIN ZĂGĂNESCU

In obiectiv, *eclipsele*

Nu-i o noutate pentru voi faptul că eclipsele pot fi calculate pe sute de ani înainte. Nu toată lumea știe însă că durata lor se încadrează în limite bine cunoscute astronomilor.

Cu toate că, socotind pentru un anumit loc de pe Pămînt, se produc mai multe eclipse de Lună decît de Soare, pentru toată suprafața Pămîntului eclipsele de Soare au loc de aproximativ 1,5 ori mai des decît cele de Lună. În secolul nostru se vor produce în total 228 de eclipse de Soare și numai 148 de eclipse de Lună.

De pildă, avînd în vedere că lățimea conului de umbră al Pămîntului este aproximativ de 3 ori mai mare decît diametrul Lunii, o eclipsă de Lună poate dura pînă la 3 ore și jumătate, iar faza ei de totalitate pînă la o oră și 40 de minute, în vreme ce faza de totalitate a unei eclipse de Soare nu poate depăși 7,6 minute.

Orice eclipsă de Lună poate fi văzută din toate locurile de pe Pămînt pentru care Luna se află deasupra orizontului în timpul eclipsei. În schimb, eclipsele de Soare nu pot fi văzute decît într-o zonă limitată de pe suprafața Pămîntului, faza totală fiind vizibilă numai pe o fîșie avînd lățimea de cel mult 300 km. Conul de umbră al Lunii trece deasupra Pămîntului cu o viteză de 35 km pe minut.

Calendar '68

La 13 aprilie se va produce o eclipsă totală de Lună. *Ea va avea următoarele faze: intrarea în penumbră la ora 4,11 minute și 8 secunde, începutul eclipsei parțiale la 5,10 minute și 6 secunde, începutul eclipsei totale la ora 6,23 de minute și 1 secundă, faza maximă la ora 6,48 de minute și 0 secunde, sfîrșitul eclipsei totale la ora 7,12 minute și 9 secunde, sfîrșitul eclipsei parțiale la ora 8,25 de minute și 4 secunde, iar ieșirea din penumbră la ora 9,24 de minute și 2 secunde. Din țara noastră nu pot fi observate decît primele faze ale eclipsei, deoarece Luna apune la ora 5 și 38 de minute.*

La 22 septembrie se va produce o eclipsă totală de Soare. *Din țara noastră poate fi văzută doar eclipsa parțială, care, pentru București, are următoarele faze: începutul eclipsei parțiale la ora 11,54 de minute și 6 secunde, faza maximă la ora 13,04 minute și 8 secunde și sfîrșitul eclipsei parțiale la ora 14,13 minute și 0 secunde.*

PATINELE
nu vor lua vacanță

Primăvara e de-acum un fapt incontestabil. Ea însă nu va sosi pentru noi numai cu «floricele pe cîmpii», ci și cu... gheața artificială necesară patinelor. Pentru că în vacanța de primăvară patinele nu vor avea... vacanță.

Între 21—24 martie, pe patinoarul artificial «23 August» din Capitală își vor disputa întîietatea în cadrul celei de-a treia ediții a *Concursului republican al speranțelor la patinaj artistic* cei mai buni patinatori de la cluburile sportive din București, Brașov, Cluj și Miercurea-Ciuc. Organizat de către Consiliul Național al Organizației Pionierilor în colaborare cu Federația română de hochei-patinaj, concursul va oferi cîștigătorilor numeroase premii și *cupa revistei «Cutezătorii».*

ONSTRUIȚI-VĂ O LUNETĂ • CONSTRUIȚI-VĂ O LUNETĂ

re cu traforajul. Ele vor încadra lentilele, după care se vor lipi cu clei. După uscare se vor monta prin lipire în tuburi, dar nu înainte de a înnegri interiorul tuburilor cu vopsea sau negru de fum. Diafragma 8 se confecționează din tablă de cutie de conserve. Orificiul de 3 mm va fi cît mai bine centrat. Se vopsește de asemenea în negru. **Atît lentilele cît și diafragma vor fi amplasate cît mai exact pe axa optică (vezi fig. 1). Tuburile 4 și 5 se vor putea deplasa longitudinal, dar nu prea ușor. Prin deplasare se reglează luneta.**

Ne-a rămas de executat trepiedul. Luneta se fixează de el prin intermediul colierului 9 confecționat din tablă groasă de 1 mm (fig. III). Între brațele colierului se introduce o bucățică de lemn 10, fixîndu-se cu cuișoare. Luneta nu trebuie să se miște în acest colier.

Brațul rotitor 11 se face din lemn mai gros. Între capetele de tablă 12 se introduc brațele colierului, strîngîndu-se cu șurubul 13 și piulița-fluture 14. Piesa circulară 15 se lipește cu clei de brațul 11. Capătul cilindric va trece și prin suportul 16. Discul 17 montat cu șurub în capătul brațului 11 nu va permite ieșirea lui din bucata de lemn de 5—6 cm grosime.

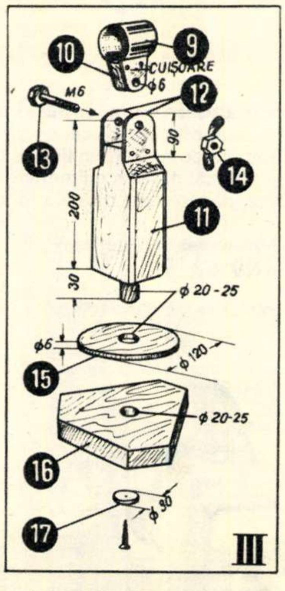

Pentru fixarea picioarelor trepiedului 18 de suportul 16 veți procura de la magazinele de articole de menaj trei scripeți dubli utilizați la perdele. Scoțînd scripeții, veți rămîne cu suporții 19 pe care-i înșurubați în suportul de lemn 16 (vezi fig. IV).

Capetele superioare ale picioarelor 18 se învelesc cu tablă subțire 20 și se bat în cuișoare. Capetele de jos se înfășoară tot cu tablă 21 și se bate cîte un cui mare 22 pe care-l veți ascuți, ca să se poată înfige în pămînt. Lungimea picioarelor va fi pînă la înălțimea umărului vostru.

Blocajul împotriva rotirii brațului 11 cu ajutorul discului 15 se realizează ca în figura IV cu o plăcuță din placaj 23, un reazem 24 lipit cu clei și un șurub cu piuliță fluture 25. Cînd slăbim piulița, luneta se poate roti. Dimensiunile (indicate în figuri în milimetri) sînt orientative.

ȘTEFAN NICULESCU

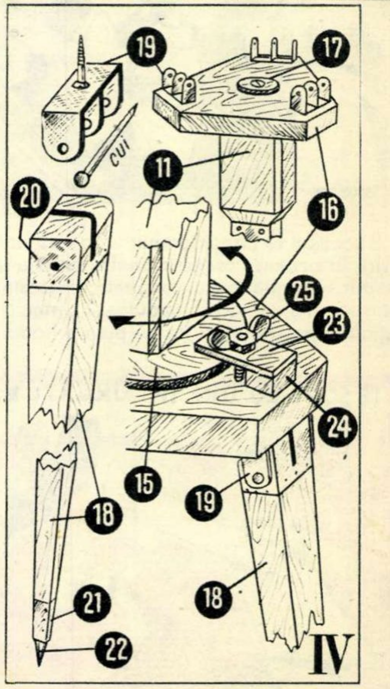

AVENTURILE lui Manolică

Povestite de
SANDU ALEXANDRU
Desenate de
BURSCHI

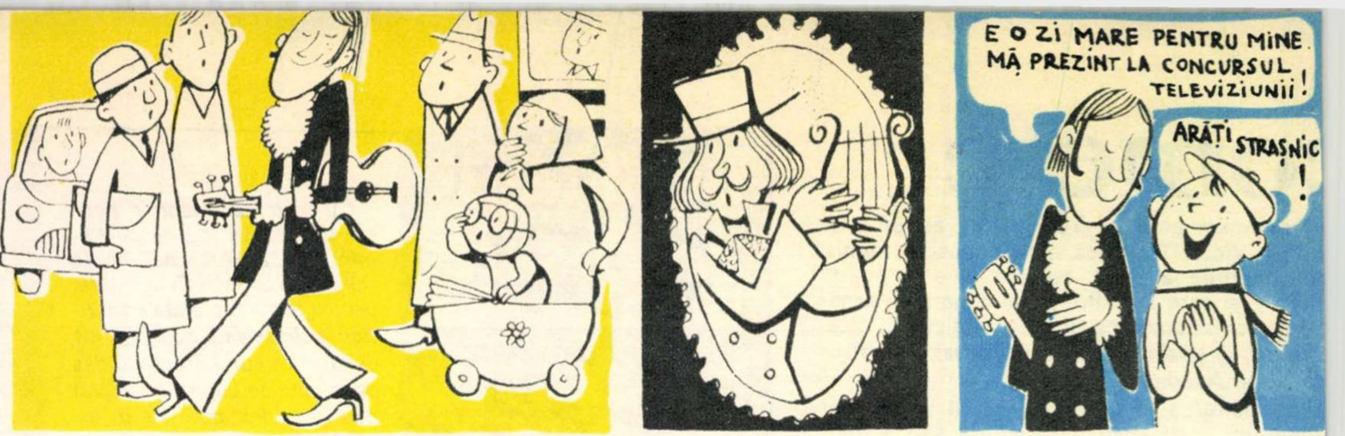
E O ZI MARE PENTRU MINE. MĂ PREZINT LA CONCURSUL TELEVIZIUNII!
ARĂŢI STRAŞNIC!

Tone aruncă o provocare decisivă romanticilor din secolul XIX şi cîntăreţilor de muzică uşoară din secolul XX! Redingota pe care o poartă a fost a străbunicului, un inocent care nici măcar nu prevedea apariţia televiziunii şi a gumei de mestecat. Bumbii de alamă au slujit la mundirul unui ofiţer chipeş de acum un veac şi pînă deunăzi o duceau onorabil ca fundaşi într-o echipă de fotbal cu nasturi. Cel mai greu a fost cu favoriţii, dar o ceată de frizeri entuziaşti şi simţitori la nevoile artistice lucrară cu devotament o după-amiază întreagă adăugind, la barba puţină a protagonistului, şi perciunii...

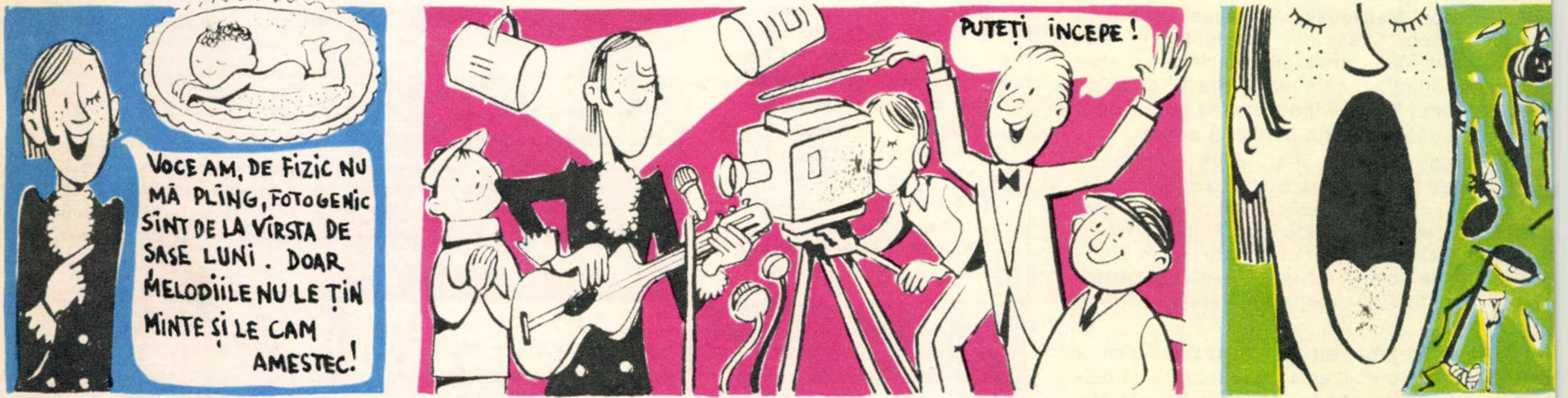
VOCE AM, DE FIZIC NU MĂ PLÎNG, FOTOGENIC SÎNT DE LA VÎRSTA DE ŞASE LUNI. DOAR MELODIILE NU LE ŢIN MINTE ŞI LE CAM AMESTEC!
PUTEŢI ÎNCEPE!

Şi iată-i pe platoul studioului de televiziune. Totul era pregătit. Reflectoarele se hărniceau să nu lase neluminată nici o părticică din frumosul Tone, iar microfoanele se repeziră să-i culeagă nestematele vocale.

Amabil, şeful orchestrei îl întrebă în ce tonalitate va cînta.

— În care vreţi dumneavoastră, maestre, răspunse Tone, galant. Mie mi-e perfect egal.

Şeful orchestrei înghiţi la repezeală un calmant şi-i făcu semn să înceapă.

Tone atacă deîndată vestita arie «Ubi-dubi-dubi-da» din cunoscuta operă «Şabada-şalala» inspirată dintr-o culegere de exerciţii pentru persoanele cu defecte de vorbire.

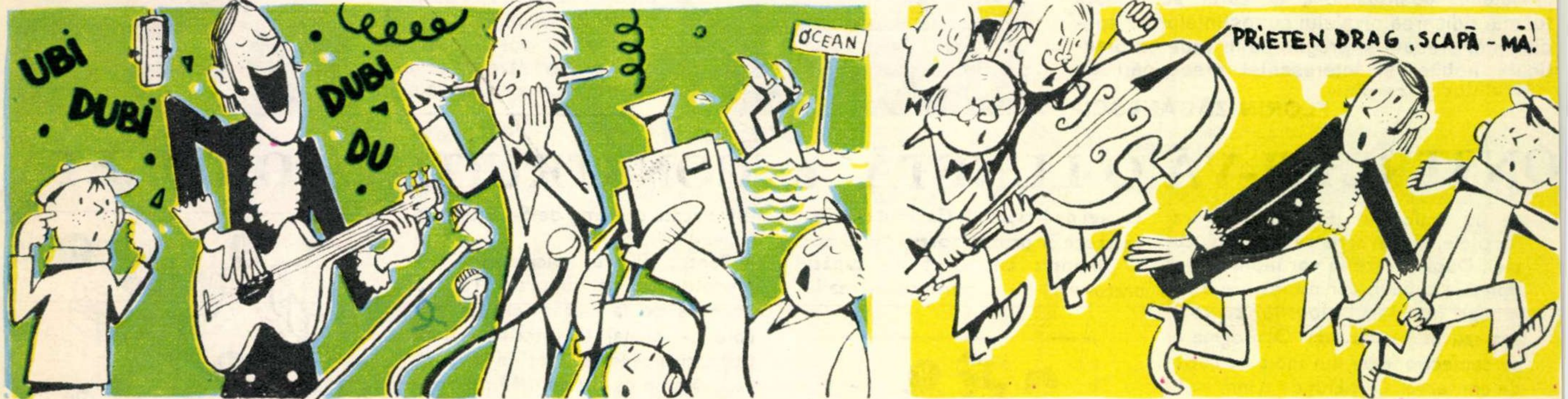
UBI
DUBI
DUBI
DU
OCEAN
PRIETEN DRAG, SCAPĂ-MĂ!

Succesul fu considerabil: un operator leşină, căzînd sub aparat, regizorul se azvîrli în oceanul pregătit pentru emisiunea «Val-Vîrtej», iar şeful orchestrei îşi străpunse timpanele cu bagheta dirijorală. Tone avu imediat o vagă senzaţie de nelinişte şi atunci trecu la duiosul cîntec «Raţa», cules din folclorul ornitorincilor. Puţinii supravieţuitori de pe platou hotărîră să-şi vîndă scump pielea.

— **Non andare, non andare!** urlă Tone, disperat.

— Ascultă, oftă Manolică, de ce te-ai vîrît în toată povestea asta?!

— Cum, de ce? Există milioane de băieţi ca mine, şi am vrut şi eu să mă vadă lumea şi să zică: da, sînt milioane de băieţi ca el, dar numai **acesta** e Tone.

— Bine, păcătosule, oftă Manolică, înduioşat. Poate că am să te salvez.

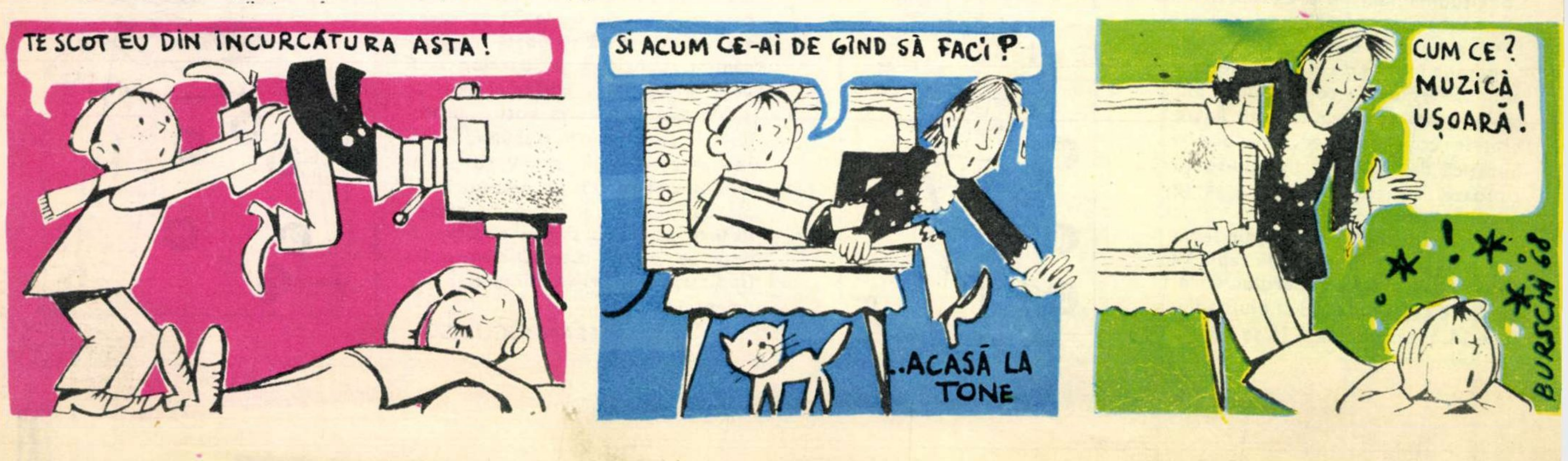
TE SCOT EU DIN ÎNCURCĂTURA ASTA!
ŞI ACUM CE-AI DE GÎND SĂ FACI?
...ACASĂ LA TONE
CUM CE? MUZICĂ UŞOARĂ!
BURSCHI 68

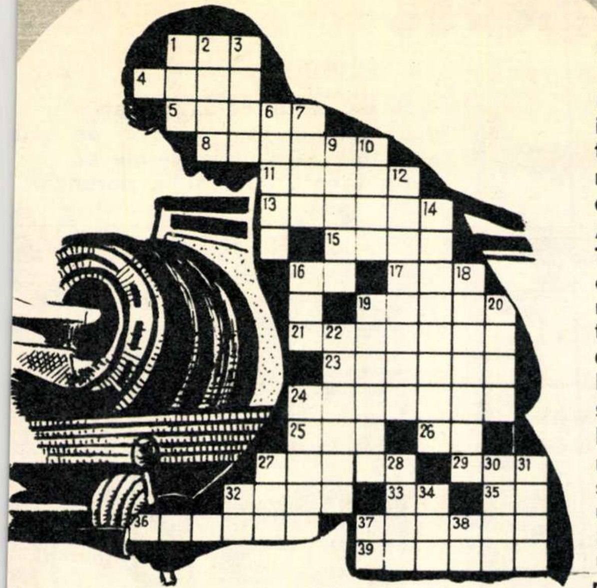

CE SĂ FIU?

ORIZONTAL: 1) De ele se ocupă contabilitatea (sing.); 4) Lucrează cu acul, dar nu-i croitor; 5) Viitorii strungari, ingineri, medici, actori etc; 8) Înnoit în felul de a munci; 11) Şofer la... înălţime! 13) Meseriaş în mobile şi alte obiecte de lemn; 15) Una din realizările constructorilor; 16) Cută! 17) Stofă groasă ţărănească; 19) «Cărămizile» materiei; 21) Şofer la... doi cai-putere! 23) Trăsurică cu două roţi trasă de un singur cal (pl.); 24) Se pricepe să monteze orice piesă! 25) Creaţie a tîmplarului, dulgherului etc.; 26) Măsură agrară; 27) Produs scriitoricesc; 29) Diminutiv feminin; 32) Cîmpul de activitate al gazetarilor; 33) Carte! 35) Tub spart la un capăt! 36) Larg cîmp de activitate al medicilor; 37) Duce la perfecţionare; 38) E plin de bani deşi nu sînt ai lui.

VERTICAL: 1) Scule preţioase în mîinile croitorilor; 2) A mări duritatea şi rezistenţa unui metal; 3) Sub conducerea mecanicului; 6) A colora un material; 7) Apărut; 9) A investi o sumă pentru un anumit scop; 10) Foaie subţire de tablă; 12) Produsul finit al textiliştilor (pl.); 14) Soră cu strungul; 16) Unealtă de birou; 18) Persoană care se ocupă cu o meserie, cu o artă etc, fără a avea o pregătire profesională; 19) Maşină... de gătit; 20) Pictor român, autorul tablourilor «Bărbierul satului», «Cabina de artişti»; 22) Reprezentant al oamenilor muncii în instanţele judecătoreşti; 24) Mediu sătesc; 27) Poezie de Tudor Arghezi; 28) Meserie la un înalt nivel; 30) Piese de legătură; 31) Forţă motrice înlocuită treptat de energia electrică; 32) Zamfir Tomescu; 34) Material pentru desenatori; 37) SPC! 38) Cap de diodă!

MIHAI PĂTRAŞCU

Dicţionar la îndemînă: **TOLĂ**

ALFABET SECRET

Vreţi să învăţaţi un alfabet secret? Iată un model, folosit în anul 1687, de către domnitorul Ţării Româneşti, Şerban Cantacuzino (1678—1688), în corespondenţa sa diplomatică, purtată cu Leopold I, împărat al Imperiului romano-german (1658—1705):

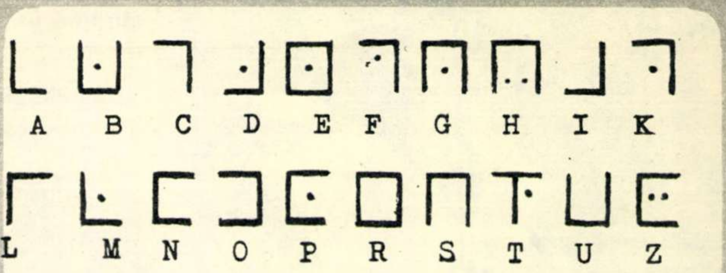

Semnătura domnitorului:

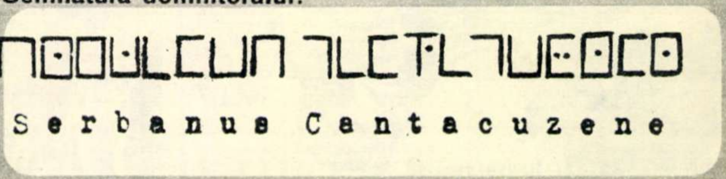

Una din scrisorile domnitorului român, întocmite cu acest alfabet, datată în Bucureşti, la 16 aprilie 1687, se află în arhivele ministeriale de la Viena, unde a fost identificată de cercetătorii noştri.

ION MUNTEANU

POSTA ROMANA
POSTA ROMANA
POSTA ROMANA
POSTA ROMANA

Noua emisiune de mărci poştale «uzuale» pusă de curînd în circulaţie este formată din 22 de valori cu un nominal total de 35,55 lei.

Vă prezentăm 4 valori din cele mai reprezentative, ale căror subiecte redau aspecte din transporturile României.

Dicţionar enigmistic BIVERBUL Dicţionar enigmistic BIVERBUL

Biverbul este o problemă de enigmistică a cărei soluţie este formată din două cuvinte (de unde-i vine şi denumirea (două vorbe). Biverbul se exprimă prin litere, semne sau imagini care, citite împreună cu alte cuvinte ajutătoare ce rezultă din poziţia sau forma literelor sau imaginilor prezentate, să ne dea soluţia. În ajutorul dezlegării se dă o cheie care indică numărul de litere al fiecărui cuvînt. Pentru a veni şi mai mult în ajutorul dezlegătorului, se poate da problemei şi un titlu (bideterminare). Să luăm cîteva exemple:

ÎN EXCURSIE
(Biverb: 2, 5)

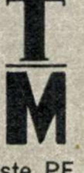

Soluţia este PE MUNTE — adică PE (litera) M (este) UN-T (E), formată din două cuvinte, unul de două şi altul de cinci litere după cum arată cheia.

Pentru ca biverbul să fie corect, trebuie ca despre fiecare literă să se spună ceva cu ajutorul altor cuvinte, aşa cum am arătat în exemplele de mai sus ca: PE (PESTE), UN (DOI, TREI etc), ARE, SUB (SUPRA), ANTE (POST), MIC (MARE, GROS etc), E (STE), LA (putere), ALB, NEGRU, CA (comparativ) DIN (scădere) ORI (înmulţire) etc. iar fiecare cuvînt să fie ligamentat (despărţit în părţi componente). Astfel PESTE MARE realizat sub forma

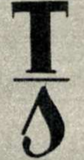

nu-i corect deoarece MARE nu-i ligament. Sub forma

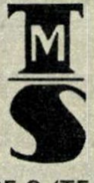

adică PE-S-(TE-M-ARE) biverbul devine corect deoarece cuvîntul MARE s-a ligamentat.

CONCURSUL SĂPTĂMÎNII CHIMIE II

Cele 3 liste de mai jos cuprind: numele a 5 elemente chimice, numele a 5 savanţi care le-au descoperit, şi 5 date la care au fost făcute respectivele descoperiri. Numai că, în fiecare listă, datele sînt scrise la întîmplare, astfel încît, la prima vedere, ele nu reprezintă decît 15 semne de întrebare.

1. Aluminiu	— A) Davy	— I 1808
2. Bariu	— B) Wöhler	— II 1797
3. Crom	— C) Vauquelin	— III 1827
4. Mangan	— D) Klaproth	— IV 1774
5. Uraniu	— E) Gahn	— V 1789

Vi se cere deci să faceţi o singură listă în care pe acelaşi rînd să fie scrise corect cele trei date cu legătură între ele, adică: elementul, numele descoperitorului şi anul cînd a fost descoperit.

După ce aţi aflat răspunsul, treceţi-l pe cupon. Decupaţi apoi cuponul şi trimiteţi-l pe adresa redacţiei noastre, în cel mult 5 zile de la apariţia numărului, cu menţiunea scrisă mare: «Pentru concursul săptămînii — CHIMIE II.»

Numele ....

Adresa exactă ....

Răspuns 1 ....

2 ....

3 ....

4 ....

5 ....

Cîştigător prin tragere la sorţi la concursul săptămînii Fizică II: STOICESCU CIPRIAN — Bucureşti —. Str. Mătăsari nr. 51, Sectorul III.

Răspunsul exact: 54,3 ohmi.

MIU-AL-FLORILOR

Povestire în versuri de
ALEXANDRU MITRU și
AUREL TITA

Desene: ION DEAC - CLUJ

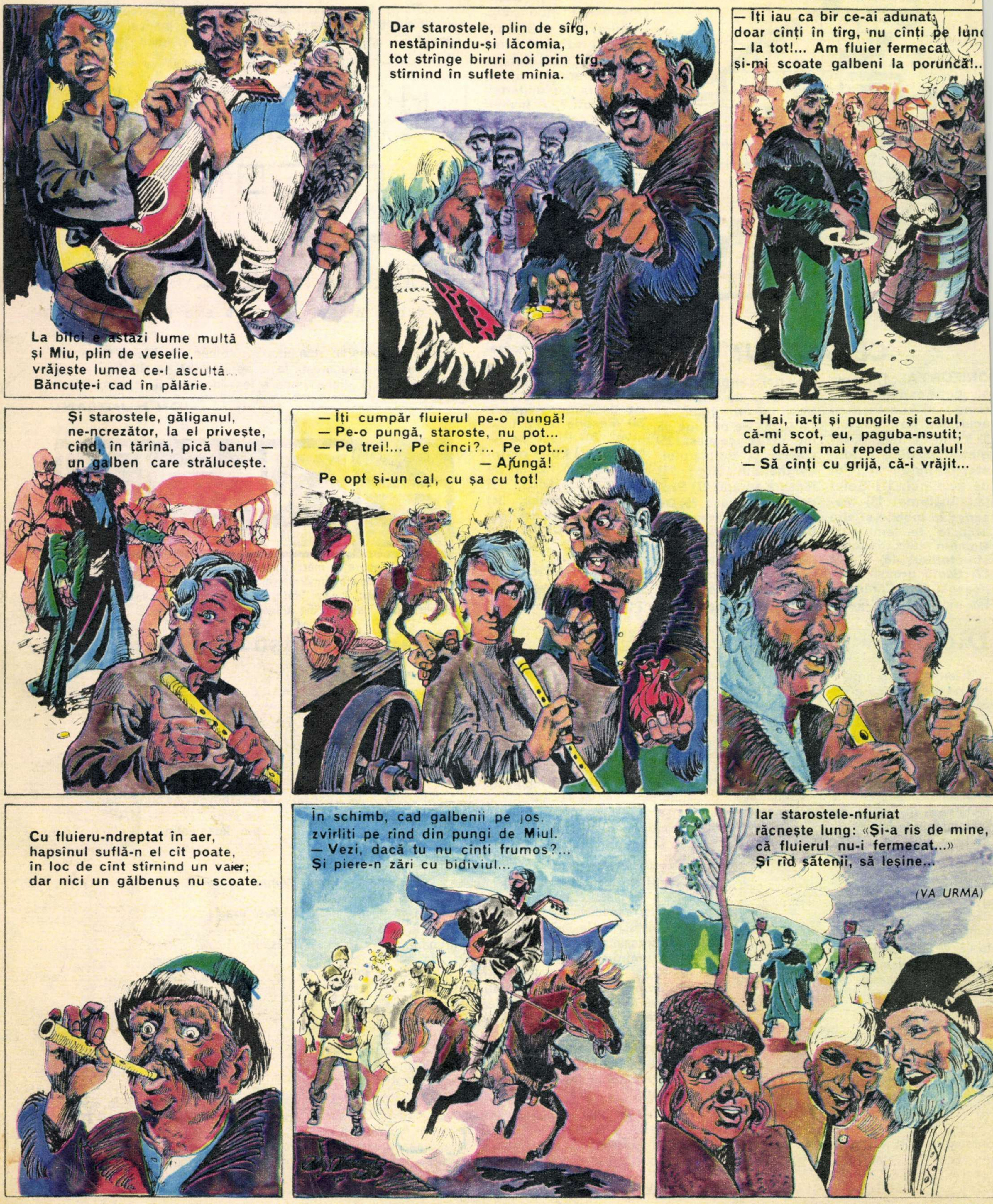

La bilci e astăzi lume multă
și Miu, plin de veselie,
vrăjește lumea ce-l ascultă...
Băncuțe-i cad în pălărie.

Dar starostele, plin de sîrg,
nestăpînindu-și lăcomia,
tot strînge biruri noi prin tîrg,
stîrnind în suflete mînia.

— Îți iau ca bir ce-ai adunat:
doar cînți în tîrg, nu cînți pe lunc
— la tot!... Am fluier fermecat
și-mi scoate galbeni la poruncă!..

Și starostele, găliganul,
ne-ncrezător, la el privește,
cînd, în țărînă, pică banul —
un galben care strălucește.

— Îți cumpăr fluierul pe-o pungă!
— Pe-o pungă, staroste, nu pot...
— Pe trei!... Pe cinci?... Pe opt...
— Ajungă!
Pe opt și-un cal, cu șa cu tot!

— Hai, ia-ți și pungile și calul,
că-mi scot, eu, paguba-nsutit;
dar dă-mi mai repede cavalul!
— Să cînți cu grijă, că-i vrăjit...

Cu fluieru-ndreptat în aer,
hapsînul suflă-n el cît poate,
în loc de cînt stîrnind un vaier;
dar nici un gălbenuș nu scoate.

În schimb, cad galbenii pe jos.
zvîrliti pe rînd din pungi de Miul.
— Vezi, dacă tu nu cînti frumos?...
Și piere-n zări cu bidiviul...

Iar starostele-nfuriat
răcnește lung: «Și-a rîs de mine,
că fluierul nu-i fermecat...»
Și rîd sătenii, să leșine...

(VA URMA)

Redacția și administrația: București, Piața Scînteii 1, Telefon 17.60.10.
TIPARUL EXECUTAT LA COMBINATUL POLIGRAFIC «CASA SCÎNTEII»